

VOL. XXIX — 89.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) LAPKRIČIO (November) 21 D., 1944 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Areštavo Nacių Agentus Švedijoje

Stockholm, Švedija — Šiomis dienomis švedų transportiniai laivai išplaukė į Suomiją. Transportinius laivus lydi karo laivai ir lėktuvai, kurių įguloms įsakyta paleisti šūvius ir vokiečius, jeigu jie trukdytų laivų plaukimą.

Švedijoje policija areštavo daug nacių agentų, o kaikiuriam įsakė aplėisti kraštą.

Santykiai tarp vokiečių ir švedų yra įtempti. Vokietijos ambasadorius Švedijai išvyko į Berlyną raportuoti apie santykių pablogėjimą.

Prasidėjo Šeštasis Karo Bonų Vajus

Pirmadienį, lapkričio 20 d. prasidėjo Šeštasis Karo Bonų vėjus. Užsibrėžta sukelti 14 milijonų dolerių. Vajus baigsis gruodžio 16. Pirkdami karo bonus, Vokietijos naciai ruošiasi robotais bombarduoti New Yorką ir kitus Amerikos pakraščius miestus.

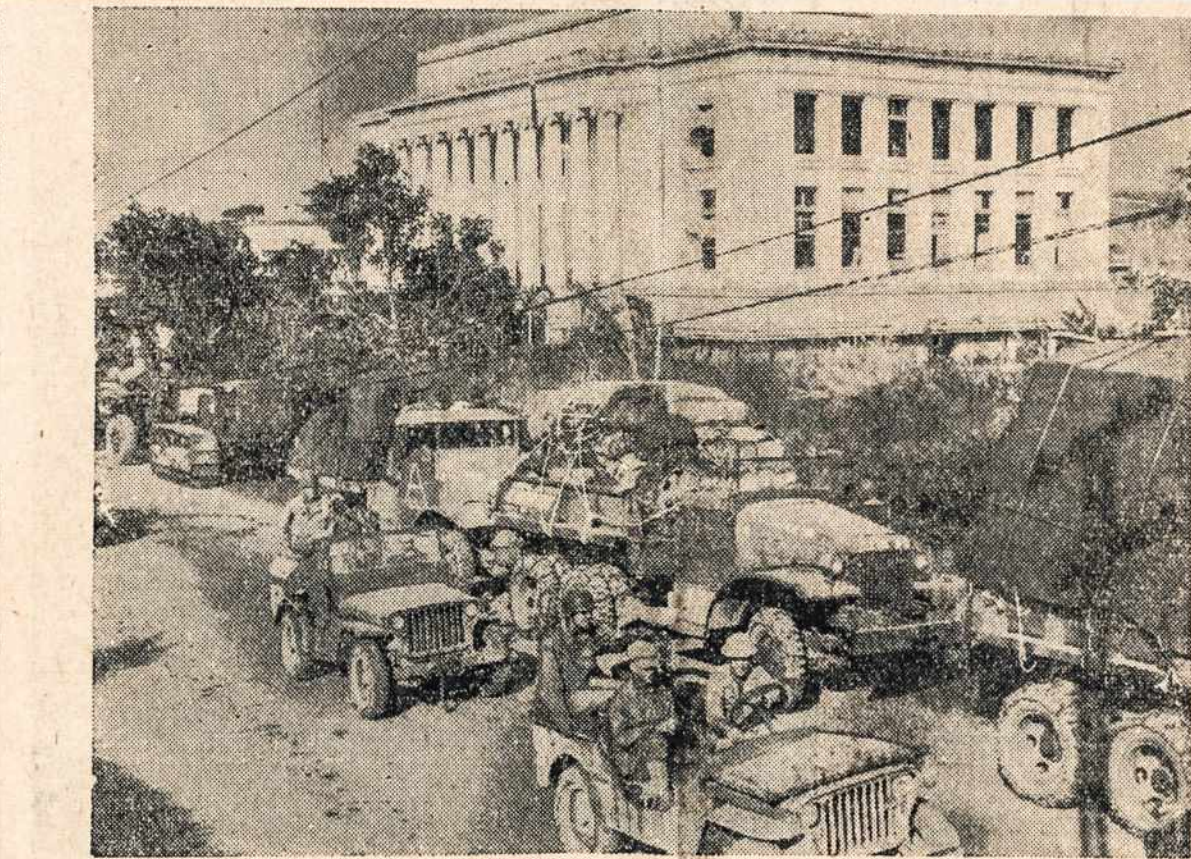
Amerikos Katalikų Vyskupai Smerkia Jėgos Politiką

Washington, D. C., lapkr. 20 — Amerikos Katalikai Vyskupai išleido atsisaukimą į visas tautas, kad sudarytų tarptautinę tautos organizaciją, kuri būtų paremta moraliu įstatymu ir atsiskyta nuo jėgos politikos.

Bet kai Berling nuėjo pasiimti dekoraciją, jisai gavo ne Suvorovo ordiną, o Lenino ordiną.

„Lenino ordinas lenkų „partiotui!“

„Is viso ko aišku, kad lenkų Liublino komitete Stalinas nepakenčia kitokių žmonių, kaip tik savo pastumdėlius. Kas Stalino užmačioms pasipriešina, tas eina lauk. Bet Maskva apsimeta, kad ji esanti įsitikinusi, jogei šitas komitetas tai „demokratinė“ lenkų tautos atstovybė, su kuria privalo susitarti lenkų valdžia Londone.“

Leyte saloj Dėdės Samo trokai veža gausiai maisto ten esantiems gyventojams. Vaizdas parodomas iš Tacioban.

Naciai Ruošiasi Bombarduoti Jung. Valstybes

Londonas, lapkr. 20 — Britų korespondentas iš Stockholmo praneša, kad Vokietijos naciai ruošiasi robotais bombarduoti New Yorką ir kitus Amerikos pakraščius miestus.

Alijantai Apsupo Metz Tvirtoves

Trečioji Armija Praplėtė Veržimasi Vokietijon

Iš Alijantų Ekspedijcijos Vyriausiojo Centro Paryžiuje, lapkr. 20 — Alijantų karo jėgos nesulaikomai veržiasi gilyn į Vokietiją. Geilenkichen, Eschweiler, Metz ir Belfort srityse laimėjo svarbias pozicijas. Užėmė Geilenkirchen ir apsupo Metz tvirtoves.

Prezidentas Smerkia Melų Skleidėjus

Washington, D. C. — Prezidentas Rooseveltas griežtai pasmerkė visus tuos, kurie skleidžia gandus būk Amerikos sužeisti kariai turi mokėti už kraujo plazmą. Prezidentas sako, kad apie visus tokius, kurie tokius melus skleidžia turėtų pranešti FBI.

Raudonieji Kelia Nerimą Belgijoje

Brussels, Belgija, lapkr. 20 — Vakar čia įvyko anti-valstybinio elemento demonstracija. Demonstrantai protestavo prieš valdžią, ypač prieš premiera Pierlot už tai, kad valdžia pareikalavo visų grąžinti ginklus, kurie nėra armijoje.

Sakoma, kad demonstracijoj dalyvavo apie 15,000, dauguma moterų. Kaikurie demonstrantai nešė raudonas vėliavukes ir piaučiuo ir kūjo ženklus, dainavo „internacionalą“, šaukė: „Šalin Pierlot valdžia“.

Tokios demonstracijos aiškiausiai parodo, kad komunistai visose Europos valstybėse turi agentų. Apsiginklavusi policija patroliavo miestą. Alijantų ginkluoti vežimai buvo pasiruošę policijai pagalbom.

Ispanas Socialistas Kritikuoja Maskvą

Mexico City, lapkr. 20 — Indalecio Prieto, Ispanų Išlaisvinimo Komiteto se-

Šv. Kazimiero Parapija Iškilmingai Minėjo 25 Metų Įkūrimo Jubiliejų

Dalyvavo J. E. Vyskupas Keough — Garbingasis Ganytojas Aukštai Įvertino Lietuvių Veiklą

Providence, R. I. — Sekmadienį, lapkričio 19 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapija iškilmingai minėjo savo 25 metų įkūrimo jubiliejų. Rytą įvyko iškilmingos šv. mišios, kurias atnašavo Prelatas P. Foley, asistuojant kun. J. Kuprevičiui, MIC., kun. J. Šauliui, MIC., ir kun. A. Kacevičiui.

Choras ir solistai, vadovaujant muzikui V. Stasevičiui, gražiai giedojo mišias ir giesmes. Pamokslą pasakė kun. Pr. Aukštikalnis, S. J. Po šv. mišių J. E. vyskupas P. Keough, Providence vyskupijos ganytojas, labai aukštai įvertino lietuvių parapijiečių ir rūpestingo ir sumanaus tos parapijos klebono kun. J. Vaitekūno darbuotę.

Britų Kariai Paleidžiami Atostogų

Londonas, lapkr. 20 — Anglijos premieras Churchill pranešė parlamentui, kad apie 6,000 britų karių kas mėnuo bus paleidžiami keturių savaičių atostogoms. Bet planas neapima tų karių, kurie yra kautynėse Europos vakariniame fronte.

Vokiečiai Tebesilaiko Latvijoje

Londonas — Pranešama, kad Vokietijos nacių karo jėgos Latvijoje dar turi savo kontrolėje šimtą mylių jūros pakraščius. Stalinas skelbia, kad Latvijoje vokiečiai dar turi 30 divizijų, kurių raudonarmiečiai nepajėgia išmušti.

Vokiečiai tebekontroliuoja Liepoją ir Ventpilę, du uostus, į kuriuos vokiečiai atveža savo armijai reikalingų medžiagų. Klaipėda taip pat tebėra vokiečių kontrolėje.

Telefonų Operatorių Streikas

Columbus, Ohio, lapkr. 20 — Dvidešimt keturiuose Ohio miestuose kilo telefonų operatorių streikas. Prez. Rooseveltas pareiškė, kad jis viliasi, jog Kongresas šią žiemą praves tokį įstatymą, pagal kurį po karo būtų priverstinai draftuojamas jaunimas — vaikinai, o gal ir merginos vienu metų militariai tarnybai.

Ginčas Dėl Priverstino Karinio Lavavimo

Washington, D. C., lapkr. 20 — J. V. Kongrese eina ginčas dėl sumanymo praversti įstatymą, pagal kurį po karo būtų priverstinai draftuojamas jaunimas — vaikinai, o gal ir merginos vienu metų militariai tarnybai.

Darbininkų Radio Programa

Šeštadienį, lapkričio 25 d., 2 val. po pietų iš WCOP radio stoties, Boston, vėl turėsime progą klausytis lietuviškų dainų, muzikos ir pranešimų. Programą išpildyti pasižadėjo p. Ona Ivaškiene su savo jaunumečių dainininkų ir muzikų grupe. Prašome pasukti savo radio rodyklę ant 1150 kilocycles ir klausytis lietuviškos radio programos.

Priduokite arba siųskite vedybų, vedybinių sukurtuvių, karo tarnybos narių ir kitokių sveikinimus, pranešimus ir skelbimus iš anksto, kad galėtume šeštadienį programose pasveikinti ir paskelbti. Visais radio programos reikalais kreipkitės šiuo adresu:

DARBININKAS RADIO 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SOUTH Boston 2680 arba NORwood 1449.

Lietuvių Darbininkų Sąjungos SEIMAS įvyks SAUSIO 13—14 d. d., 1945 Nekalto Prasidėjimo Lietuvių Parapijoj, Cambridge, Mass. Seimas prasidės iškilmingomis pamaldomis 9 val. rytą tos parapijos bažnyčioje. Nuosirdžiai kviečiame visas LDS kuopas ir apskričius išrinkti atstovus ir paruošti įnešimus organizacijos gerovei. Kiekviena kuopa turi teisę įgalioti po vieną atstovą. Didesnės kuopos turi teisę įgalioti po vieną atstovą nuo kiekvienų 10 narių. Apskričiai gali siūsti po du atstovus. Atstovai turi atsivešti įgaliojimus su kuopos ar apskričio valdybos. Dvasios Vado, Pirmininko ir Raštininko parašais. Antanas F. Knežys, LDS Centro Sekretorius.

BONDS Keep Bombs Falling!

IVAIROS ŽINIOS

GENEROLO DE GAULLE "KONFERENCIJA"

Stalinas pasikvietė gen. zuoti. Jis taip vyriškai De Gaulle į Maskvą — ko kiu tikslu, nesunku atspėti. Oficialiai skamba, kad ji kaip į vienintelį išgelkad į konferenciją. Bet konferencija paprastai atliekama tarp kelių diplomatų. Gi kviesti tik vienas Prancūzijos vadą, daugiau privatai pasikalbėjimui, kurs turi būti labai svarbus, jei reikia net į Maskvą žygiš atlikti. De Gaulle žadąs atvykti. Negali būti per daug malonu prancūzų tautos galvai vykdyti "konferenciją" ir so vietų sostinę, numanant, ar verčiau žinant, kad pasikalbėjimas su Rusijos diktatorium nebūna jau taip sklandžiai prietelingas. Molotovas, žinoma, ne rėkš, ir nedaužys kumščionimis į stalą, kaip kad darė su Pabaltės valstybių pasiuntiniais. Su De Gaulle kalba bus kur kas diplomatingesnė, bet jos branduolys vis vien bus kietas. Bus reikalaujama pasiaiškinių ir daroma spaudimų. Dalykas, mat, toks, kad Prancūzijos laikinasis valdovas nesilaiko Maskvos linijos.

Gen. De Gaulle kieto metalo žmogus. Anuo met visai Prancūzijai susmukus, jis vienas kovojo prieš Hitlerio galybę. Atsilaikyti žinoma, negalėjo ir išvyko į Afrikos kolonijas naujai prancūzų armijai organi-

bet dabar nesiduoda suvaldomi. Tad De Gaulle įsakė jiems arba stoti į reguliarią kariuomenę, arba likviduotis. "Maquis" protestuoja, nes jiems atimama galimybė kelti netvarką ir — plėsti revoliucinę dvasią. Yra dar ir kitas svarbus dalykas. Komunistams labai parūpo Ispanija. Jie siekia sukelti ten naują revoliuciją. Jų gatvinė spauda rėkte rėkia, kad jau metas likviduoti gen. Franco valdžią. Dabar esąs pats patogiausias tam momentas. Prancūzija puikiai galėtų čia pasitarnauti. Bet — o, baisesnybė! — De Gaulle palaiko su Franco visai gerus santykius! "Nepakenčia, bet — sugyvena. Šiuo momentu esą kitaip negalima". Ir — kita baisesnybė! — Churchill taip pat gerai su Franco sugyvena ir net vienoj kalboj ji išliaupsino. Britanija nė nesvajojanti apie kokius ten neprietelius prieš Franco žygius. "Jo Didenybės valdžia nemanoma leisti į jokių kraštutinumus". Kas čia būtų? Naujas anglo-prancūzų blokas? O jei prie to dar prisidėtų — kad nelaimingai neišspranašavus — Ispanija?!..

Dabar suprantate, kam šaukiamas gen. De Gaulle į Maskvą "konferenciją".

MŪSŲ

TIESIOGINIS MORTGYČIŲ SUMAŽINIMO PLANAS

Tai yra paprastas, sumažinta kaina namams mortgyčių — panaujinimo planas.

Jei Jūs planuojate pirkti namą ar atnaujinti dabar turimą mortgyčių, mes su malonumu ir be jokių Jums abligacijų išaiškinsime visas smulkmenas. Pašaukite SOUTH BOSTON 0379.

MT. WASHINGTON CO-OPERATIVE BANK
430 BROADWAY • SOUTH BOSTON

Sgt. Arthur R. Derri, iš Sheboygen, Wis., buvo nustebintas, kaip jis netikėtai sutiko savo sesutę Naujojo Gvinėjoj, kuri dirbo kaip WAC, virtuvėje.

bet dabar nesiduoda suvaldomi. Tad De Gaulle įsakė jiems arba stoti į reguliarią kariuomenę, arba likviduotis. "Maquis" protestuoja, nes jiems atimama galimybė kelti netvarką ir — plėsti revoliucinę dvasią. Yra dar ir kitas svarbus dalykas. Komunistams labai parūpo Ispanija. Jie siekia sukelti ten naują revoliuciją. Jų gatvinė spauda rėkte rėkia, kad jau metas likviduoti gen. Franco valdžią. Dabar esąs pats patogiausias tam momentas. Prancūzija puikiai galėtų čia pasitarnauti. Bet — o, baisesnybė! — De Gaulle palaiko su Franco visai gerus santykius! "Nepakenčia, bet — sugyvena. Šiuo momentu esą kitaip negalima". Ir — kita baisesnybė! — Churchill taip pat gerai su Franco sugyvena ir net vienoj kalboj ji išliaupsino. Britanija nė nesvajojanti apie kokius ten neprietelius prieš Franco žygius. "Jo Didenybės valdžia nemanoma leisti į jokių kraštutinumus". Kas čia būtų? Naujas anglo-prancūzų blokas? O jei prie to dar prisidėtų — kad nelaimingai neišspranašavus — Ispanija?!..

Naujas Premeras Suomijai

Stockholm, Švedija, lapkričio 20 — Šiomis dienomis Suomijoj įvyko permainos valdžioje. Naujuoju premieru pakviestas Juho K. Paasikivi, buvęs suomių pasiuntinys Helsinky - Maskvos derybose paliauboms.

Kaip žinoma, Sovietų Rusijos valdžia darė spaudimą, kad Suomijos valdžioj būtų padaryta permainos, Sovietai reikalavo tokios valdžios, kuri pildytų jos reikalavimus.

Vartotojai Raginami Pagelbėti Kainų Kontrolės Vajui

Washingtonas — Kainų Reguliavimo Įstaigos pareiškimu, visos šalies maisto parduotuvinių vartotojų organizacijos kviečia apylinkių grupes prisidėti prie jų varomo priešinfliacinio vajuos paskirti visiško nuolankumo maisto kainų kontrolės taisyklėms. Kainų Reguliavimo Įstaigos daviniais, šiame vajuje dalyvauja įvairios piliečių, socialinės, religinės, mokslo, rasinės ir kitokios grupės. Pavyzdiniai sąrašai, taip vadina Priešinfliaciniai Maisto Krautuvinių Sąrašai, apylinkių vaju metu, bus gauti vietinėse racijonavimo įstaigose. OWI.

Ann Su Caldwell's Letter spaudė 18 laidoje ir vėl kalba apie padėtį Pabaltijėje.

KUN. JONAS VAITEKŪNAS,

Šv. Kazimiero lietuvių par., Providence, R. I., klebonas, nuoširdus laikraščio "Darbininko" rėmėjas, kuris vadovauja parapijai, mininčiai 25 metų įsikūrimo jubiliejų, nuo 1932 metų. Per tuos 12 metų kun. klebonas J. Vaitekūnas, nuoširdžiai ir duosniai parapijiečių remiamas, pastatė gražiausius paminklus, būtent, gražią mūro bažnyčią, atnaujinęs senąją bažnyčią, joje įkūrė parapijinę mokyklą ir taipgi nupirko daugiau nuosavybių parapijai.

Šv. Kazimiero lietuvių par. sidabrinio jubilėjaus proga sveikiname patriotingą ir energingą kleb. kun. J. Vaitekūną, uolų vikarą kun. A. Kacevičių ir patriotingus ir duosnius tos parapijos parapijiečius.

Katalikų Ūkininkų Konferencija

Lapkričio 10-15 d.d., Cincinnati, Ohio, įvyko Amerikos Katalikų Ūkininkų Sąjungos konferencija. Dalyvavo apie 3,000 atstovų.

Sąjungos pirmininku yra J. E. vyskupas Joseph H. Schlarman, Peorios vyskupas.

Šiais metais katalikų ūkininkų sąjunga turėjo suruošusi ūkio mokslo kursus 17 valstybių, 52 vyskupijose, kuriuos lankė 28,740 asmens.

Pagyrimai Už Knygas, Suaukotas Prekybinio Laivyno Jūrininkams

Washingtonas — Karo Laivininkystės Administracija pagyrė įvairių miestų ir miestelių vaizbos butus ir bendrai gyventojus už pasiuntimą knygų ir žurnalų Prekybos Laivyno jūrininkams, kas atneš jiems ne vieną šviesią valandą jūros vienatvėje. Administracijos teigimu, gruodžio 31 d. atėjus, netoli 600,000 įvairiausiomis temomis knygų bus šiais metais išdalinta Prekybos Laivyno jūrininkams.

Neodiniai Batai Neracijonuojami

Washingtonas — Kainų Reguliavimo Įstaiga pareiškė, kad neodiniai batai, kuriuose yra odos tik tiek, kiek reikalinga būtiniausiems viršutinės medžiagos sustiprinimams, nebebus racijonuojami.

Ši taisyklė taikoma batams, pagamintiems šioje šalyje ar importuotiems iš užsienio prieš lapkričio 6

d., nes turima intencija yra ištuštinti dabar turimas atsargas, neraginant tolimos odos naudojimo šio tipo avalynei. OWI.

Iš kvislingų komunistų spaudos sužinome, kad tik Chicagoje lietuviai demokratai prisiėmė komunistų rinkimų kampanijon. Kvislingai komunistai tuo labai didžiuojasi, kad ir jie gavo pripažinimą.

Paskutinės Valandos Rygoje Ir Karo Padarai Mieste

"Stockholms - Tidningen" October 12, 1944. Riga Radio station remains silent. The Donau and Weichsel Radios suggest that listeners make use of their Latvian broadcasts which are transmitted frequently.

The Chief of the Latvian Self-Government, Dankers, the Chief of the Waffen-SS, Bangenskis, and others of the German - appointed puppet Government left Latvia by air.

"Stockholms - Tidningen" October 13th, 1944, says that Vecpilsēta (Old Town) in Riga has been almost razed to the ground in the recent air raids. Irreplaceable cultural treasures have been lost, including Riga Cathedral which is in ruins.

Pastaba: Neteke Rygos Radio stoties, vokiškosios radio transliavijos latviams, lietuviams, estams mulkinti vykdomos iš Donau und Weichsel Sander (kur nors Rytų Prūsijoje).

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Karo Bonų Vajus

So. Boston — Sekmadienį, gruodžio 3 d., 2 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, E St., įvyks lietuvių masinis susirinkimas, kur bus parduodami karo bonai ir graži programa.

Norwood — Sekmadienį, lapkričio - Nov. 26 d., 3:30 val. po pietų, Šv. Jurgio lietuvių parapijos svetainėje įvyks lietuvių masinis susirinkimas. Bus įdomi programa. Kalbės kitataučiai ir lietuviai kalbėtojai. Lietuvių Karo Bonų Komiteto išdininkas, p. Antanas Mickūnas pardavinės karo bonus. Visiems bus gera proga nusipirkti karo bonų lietuvių susirinkime, kad gauti kreditą lietuviams.

Kviečiame visus dalyvauti.

Lietuvis Užmuštas Karo Fronte

Norwood, Mass. — Lapkričio 18 d. gauta žinia, kad karys Antanas Stašys užmuštas Italijos karo fronte. Reiškiamė užuojautą.

LAWRENCE, MASS.

Šv. Elžbietos draugija Padėkos dienoje, turės savo metines iškilmes. Tą dieną, 8-tą val. rytą, jų intencija įvyks šv. mišios, ir visos narės eis "in corpore" prie komunijos. Taipgi toje Padėkos dienoje mūsų klebonas, kun. P. M. Juras pasakys pri-taikytą pamokslą.

Jūreivis Bruno Bulovas, grįžęs iš Pacifiko salų, mėnesį išsis pas savo tėvelius.

Taipgi jūreivis Jurgis Povilo-

Tautinis Lenkų Kilmės Amerikiečių komitetas savo metinio suvažiavime New Yorke spalį 15 d. proga pasiuntė Prezidentui telegramą, kuriuoje U. S. Valdžia tarp kitko skatinama pasisakyti... "That The Government of the United States still believes that the Atlantic Charter should be applied to Poland and to the Baltic States".

Amerikos Metodistų leidžiamajame "The Christian Advocate" spalį 12 d. laidoje paminėtas LAIC "An Appeal on Behalf of the Baltic States".

nis atostogauja trumpam laikui.

Česniukų šeimyna gavo žinią, kad jų sūnaus Jono, kuris dalyvavo mūšiuose, likimas nežinomas — "missing".

Sodaliečių mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 22 d. Dvasios Vadas, kun. Feliksas Kestavičius planuoja jų veiklos programą. Aušrelė.

ATHOL, MASS.

Šiomis dienomis suorganizuotas Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo skyrius veikia sėkmingai. Prie skyriaus jau priklauso virš 40 pilnai užsimokėjusių narių, iš kurių išrinkta veikli valdyba, kurios darbo vaisium tenka pasidžiaugti.

Jau surinkta daug drabužių Lietuvos žmonėms ir jie yra su-nešti į bažnytinę svetainę. Drabužių rinkimas pratęstas iki lapkričio 25 d.

Drabužių rūšiavimui ir pakavimui pasiaukoję dirbti šios veikėjos: pp. Valerija Andriūnienė, Marijona Gasiunienė, Amelija Vaitkevičienė, Izabelė Matulienė, Ona Aukštikalnienė, Veronika Janušonienė, Amelija Andriulaitienė ir Ona Ališauskienė.

Publikacijos darbą labai energingai atlieka p. Alena Perekšlienė. Jos pastangomis vietinė anglų spauda gražiai remia Lietuvos šelpimo reikalą.

A. Losius

METHUEN, MASS.

Lapkričio 12 d. kaimynai ir draugai suruošė pramogėlę Maple park salėje pp. Račkaukus pagerbti. Rengėjai ir dalyviai sumanė tą pagerbimą atžymėti labdaringu darbu, būtent, sudėti piniginę dovanėlę P. Šliužienei, gyv. 217 Howe St., kuri jau keturi metai kaip serga, kad ji turėtų linksmesnę Padėkos šventę. Rengėjai ir dalyviai sudėjo \$22.57.

Kazimieras Šliužas savo ir savo sergančios žmonos Magdalenos vardu nuoširdžiai dėkoja visiems už užuojautą ir piniginę dovanėlę.

Po \$1.00 aukojo — pp. S. šlaikiai, B. Chuladai, Gabriunai, Račkaukai, Karnilai, Brown, Mordes, Šleiviai. Po mažiau aukojo šie: pp. Rackel Thompson, Paredna, Umpa, Butenas, Juška, Urbonas, Kodžiai, Zalai, Jonas Storkla, Gris, Gui, Songe, Chulush, S. Penkauskas, J. Rudžiai.

Visiems ir visoms nuoširdžiai ačiū. XX.

SMART GIRL Hilda Terry—King Features Syndicate, Inc.

"I'm buying MY winter outfit at the Post Office this year—to wear in 1953."

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$4.00	Amerlkoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vienas kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

DARBININKAS

866 West Broadway, South Boston, Mass
Telephone SOUTH Boston 2680

Žudynės Nesiliauja

Lietuvoj pasibaisėtini įvykiai nesiliauja. Iš Šveicarijos pranešama, kad bolševikai kreipia ypatingo dėmesio į dvasiškiją, kaip į didžiausią kliūtį komunistui plėstis. Kunigai religingi, patriotingi ir turi didelę žmones įtaką, tad reikia jie likviduoti. Ir likviduojama be tardymo ir teismo. Kai tik raudonoji armija užima kokį Lietuvos plotą, tuojau gauda kunigus sušaudyti. Net mažose vietovėse, mišku užkampėse, dvasiškija ir žymesnieji pasauliečiai neišvengia bolševikų keršto už 1941 metų sukilimą. Daugiausia žmogžudysčių padaryta Mažeikių ir Joniškio apylinkėse.

Iš tolo žiūrint, negalima atsistebėti bolševikų žiaurumu, kvailumu ir veidmainiavimu. Rodos, iš naujo užimdami kokį kraštą, kur pirmiau žvėriškai buvo pasirodę, bolševikai turėtų turēt bent tiek sveiko proto, kad elgtųsi žmoniškiau ir stengtųsi įsigyti nors kiek gyventojų palankumo. Bet kur tau. Tokie pat budeliai kaip ir buvę. Ir padarę tiek žmogžudysčių, dar turi nachalumo skelbtis Lietuvos išlaisvintojais! Kiek čia begėdiško veidmainiavimo!

Normaliam žmogui sunku suprast budelio psichologiją. Tiesą pasakius, kokia čia psichologija. Žvėris ir tiek. Arba patologinis išsigimėlis - sadistas. Didžiausias jam malonumas kankyt savo auką ir pagaliau ją nužudyti. Tokie pasibaisėtini tipai kaip Dzieržinski, Peters, Laciš, bolševikų dar neišsiviešė. Priešingai, daugiau jų priviso. Bet vis dėlto nesuprantama raudonųjų propagandistų taktika: raudonojo teroro pabaisą vadinti tautos išlaisvinimu! Tai kažkokia azijatiška žulkystė. Tur būt jie mano, kad niekas to nesužinos. Taip tampriai uždarytos sienos, kad tik paukščiai tegali iš Lietuvos išlėkti. Bet ir čia jie apsirinka. Gyventojai, žinodami, kad vis vien kančios ir mirtis jų laukia, suranda būdų pabėgti ir pranešti, kad "išlaisvintojai" elgiasi kaip išbadėję vilkai. Bolševikai gerai pamena įvykius 1941 m. lietuvių išsilaisvinimo kautynes, kuriose žuvo tūkstančiai Lietuvos jaunimo, bet ir raudonųjų nemaža paklota ir apie 3000 nelaisvėnų paimta. Dabar jie sugrįžo už tai atkeršyti.

Tas istorinis lietuvių sukilimas tiksliai užtylimas ir vokiečių ir bolševikų. Vokiečiams neparanku pripažinti, kad lietuviai taip ryžtingai už laisvę kovoja ir iš jų pačių nepriklausomybės reikalauja. Rusams dar neparankiau su tuo garsintis, nes sukilimas įrodė, kad lietuviai nebe gera valia prie Sovietų Sąjungos "prisijungė". Istorija užrašys tuos neįmanomus žiaurumus, suktybes ir smurtus, kurių pagalba buvo užsimita išstis tautas sunaikinti. Ir kas skaudžiausia, kad tai atsitiko XX-tam amžiuje.

DIEVUI ir TĖVYNEI

Parašė Msgr. Fulton Sheen

Vertė Pranas Jančius, MIC.

KUNIGO KARALIAUS PREMLJUOTAS VERTIMAS

I-mas PERSKYRIMAS

Antikristas

Kaip tiksliai šia pažangos kauke, kuri užgindžia nuodėmę ir kaltę, antikristas pasauliui parodoja, mokina mus paskaitų salėse, rašo mūsų žurnaluose, vaidina mūsų teatruose, pažada atpirkti žmogų jei jis Kryžių atmes ir atgailą pašalins. Bet žmogui tai atlikus, tas pats žmogus dar labiau lieka paverttas ir jis nejučia kaip pagaliau jis tampa visiškai grandinėmis sukaustytas; jam jau pervėlu iš jų išsilaisvinti.

Mūsų gyvenimo būde yra pagrindinis nemuoseklumas; tai yra mūsų išauklėjime, kuris užgindžia blogumą ir mūsų politikoje, kuri teigia, kad diktatoriai yra blogi.

Jei purvo nėra, ką gi galime pavadinti purvinu? Jei ligos nėra ką gi galime pavadinti ligoniu? Jei nėra sugedusi, ką gi galime pavadinti sugedusiu?

Nėra pasirinkimo tarp auklėjimo, kuris užgindžia kaltę, ir politikos kuri kaltina vien diktatorius? Nei vienas, nei kitas nėra geras. Abu yra klaidingi, ir abu jų dabartiniame tume tarp protinės klaidos ir blogo elgesio. Blogumą užgindijęs auklėjimas turi būti

VIEŠNAGĖ VILNIUJE

Žaliuojančiais Dzūkų Laukais Ir Kalneliais

St. P-rys ("N. R.")

(Šis straipsnis rašytas 1939 metais, kaip patys patirsite, apie Sekmines. Jis puikiai charakterizuoja Vilnių ir to krašto išbandymo gyvenimą, visuomet ryžtingai laukiantį laisvės aušros. Ten pastebėsite vilniečio nuosirdumą, patirjotinę ir palyginimą su laisvosios Lietuvos piliečiais. Dabar palyginime aną gyvenimą su mūsų ir juos supraskime šioje valandoje, kai netik Vilnija, bet ir visa Lietuva pergyvena baisų karų ir žiaurų okupantų režimą.)

Kadaise lietuvis pėšias išsirengdavo Vilniaus kalvarijosna. Kelias dienas, o kartais ir savaitę prieš Sekmines mesdavo kasdienį darbą, vilkdavo išėiginį drabužį, dėdavo pintinėn paviržio ir keliais — vieškeliais iškiūtindavo Vilniun. Sudulkėję, paduose sumuštomis pūslėmis, valgio pintinėmis rankose, batus ar pusbačius per pečius persisvėrę, būriais jie traukdavo smilčių kalneliais, ilsėdavoš šilų pavėsiuose, giesmes giedodami užkopdavo Panėrių aukštumosna ir čia, išvydę bažnyčių bokštus ir baltus miesto rūmus, suklupdavo pagarbinti Aušros Vartų Karalienės.

Ir taip visais keliais, visais vieškeliais. Iš aukštaičių, žemaičių, dzūkų — iš viso krašto slinkdavo būreliais, kartais ir ištisomis procesijomis.

Šių Sekminių išvakarėse nuo Jablonskio vardo mokyklos irgi išsibėrė du autobusai Vilniun. Keletas minučių, ir mašinos jau dulka plentu Alytaus link. Miesto tvankuma, dūmai ir dulkęs klonyj palikę. Pro autobus langus šmėkši pakelės medžiai, driekiasi žali laukai ir pamiškės. Laukuose plaukia rugiai, želia vasarojus, žydi alvos ir sodų medžiai — graži, labai graži ir miela Sekminių Lietuva.

Autobusai plėšiasi pro dzūkų kalnelius, neria šilais nuaugusiu plentu. Sutvyska tamsiai mėlynas Daugų ežeras. Keleivių veidai surimtėja. Apyla dainos, rečiau beskamba juokai — Varėna nebetoli.

Tylus, nusekęs, karklais ir medžiais apaugęs Merks spindi popiečio saulėje. Mediniu tiltu nurieda autobusai, tam tikrus formalumus atlikę, peržingsniuoja ekskursantai, ir mes jau "anapus". Iš pirkučių, baltai apdažytų, atskuba moterys, prigriūva vaikų šmišėlynas, išlinguoja dzūkai ir, ant kiemo tvorų pasirėmę, žiūri į autobusus ir pulkeliais stovinėjantius ekskursantus.

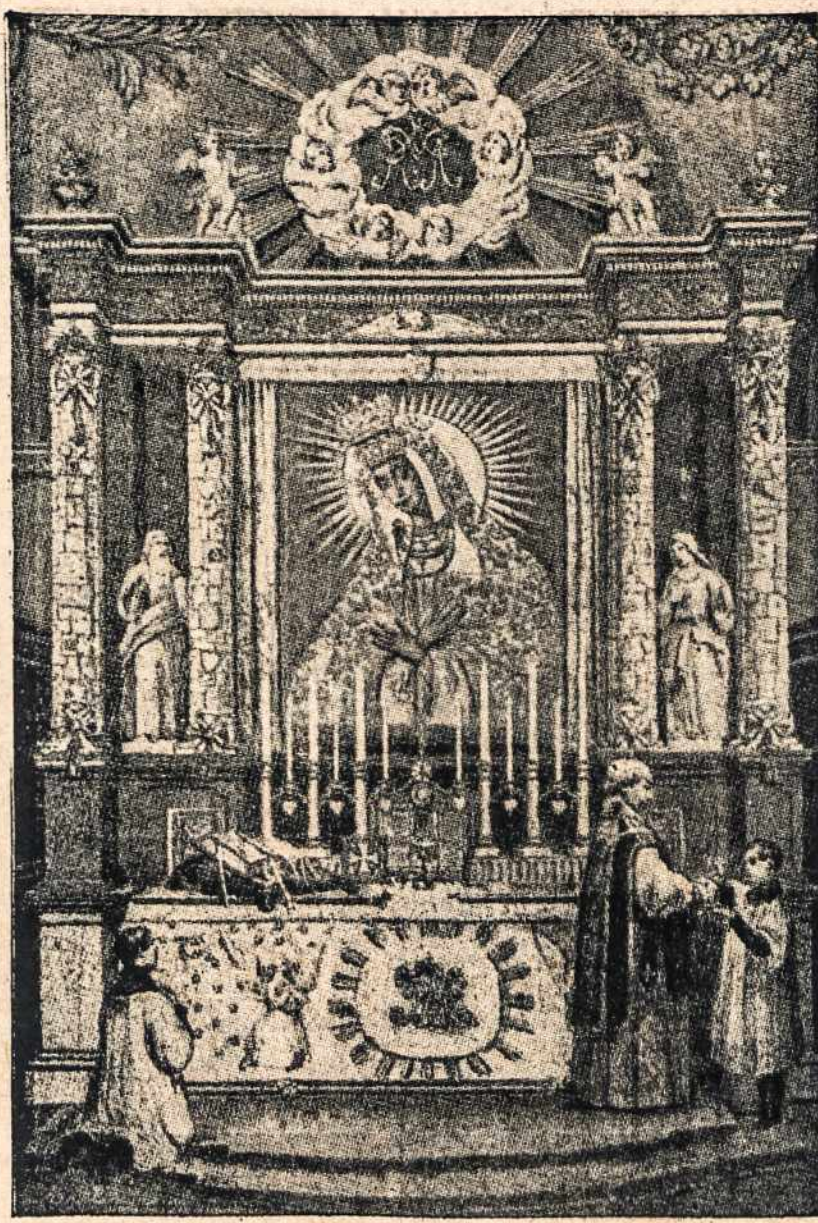
Vienas kitas žodis tarp keliauninkų ir gyventojų. Atsiranda popirosų, saldainių, pyragaičių — sušumurliuoja linksmesnės ir atviresnės šnekos. Ilgai gaisuoti nėra laiko. Visus formalumus atlikus, subirbia motorai, sulipa keleiviai — aida pirmyn.

Dmitraukos kaimas, Varėnos stotis, kažkas pasakoja devynioliktų — dvidešimtų metų atsiminimus. Veidai prilimpa prie autobuso stiklų, akys stebi kiekvieną prabėgančią smulkmeną. Smėlėtu keliu prunkščia mašinos, pro langus slenka skurdūs ir smėlėti laukai, nederlingos pamiškės, pakelės pušų šešėliai — du autobusai, tautiškomis vėliavėlėmis pasidabinę, nešasi Vilniaus žemės tolumon.

Sutiktuvės Su Gėlėmis, Dainomis ir... Ašaromis

Manėme sustosią tik Vilniaus miestą pasiekę. Kilometrų dar gerokai likę, todėl ekskursantai nusivelka paltus, susitvarko lagaminus, kažkas rengiasi snustelėti — juk kelionės galas tolokai. Pavažiavus už Varėnos keletą kilometrų, mašina sustoja.

— Kas čia dabar atsiti-

...gelbėk nuo priešo baisaus!

ko? — teiraujasi autobuso gale sėdintieji.

Gal kūro pritrūko, gal motore kokia velniava įsivėlė, gal... — kogi reikia mašinai nei iš šio nei iš to sustoti?

Priežastis greit paaiškėja: autobusas negalėjo toliau važiuoti, nes kelias žmonių pristojęs.

Išlipome iš autobuso. Moterys su didžiausiomis gėlių puokštėmis rankose, tautiškais drabužiais apsi- rengusios mergaitės neša prie mašinų ilgiausius vainikus, vyrai mojuoja rankomis ir keistai šypsosi. Netikėtų sutiktuvių pri- trenkti ekskursantai sus- toja prie autobuso, ir mi- nutytę tyla sustingsta. Vienas jaunikaitis išsiskir- ria iš būrio žmonių ir svei- kina. Ekskursijos vadovas atsako. Aplink abu auto- busu išsilieja žmonės. Visi su visais sveikinasi, nuo- širdžiai spaudžia rankas, pasipilia dešimtys ir šim- tai klausimu klausimėlių. Vaikai, godžiomis akutė- mis stebdami keleivių

veidus, ima saldapius, be jokių ceremonijų nulupa popieriukas ir kemša bur- non, moterys dėkoja už do- vanas, vyrai kietais, su- rambėjusiais pirštais suki- na padovanotuosius papi- rosus, mergaitės ekskur- santams gėlių puokštes į- teikia, vainikais autobusus aprango.

Didžiama basi, milėliais apsilvilkę, moterys raštuo- tais sijonais apsisegusios, keliolika mergaičių tautiš- kais drabužiais apsi- rengusios, kasas rūtų vainikė- liais pasidabinusios. Pa- geltę veidai, liūdnam spind- dincios akys, surambėjusios ir kietai supluktos rankos, tūlas su žieminiiais kailiniais apsiaustes — mūsų lūpose žodžiai sting- sta, sakiniai nesiklijuoja, jautresniųjų blakstienose ašaros suspindi.

— Mergaitės, padainuo- kite, — moterėlės pasiūlo.

Jos užveda, vaikinai pri- taria, vienas kitas senes- niųjų mėgina tūravoti. Daina skamba mums ligi šiol negirdėta melodija ir

niuansais. Tylūs, susikau- pę mes klausomės pras- mingų ir turiningų dainos žodžių. Paskum mes dai- nuojame, o jie klausosi. Vėliau dainos melodiją pa- gauna vieni ir kiti: kas ge- riau už dainą lietuviui iš- bylos slapčiausius ir bran- giausius širdies jausmus?

Jie kviečia pažiūrėti šv. Kazimiero draugijos pa- statyto kryžiaus, kviečia užsukti pakelėje esantį lietuvių kooperatyvan — imkit, ką norit, valgyt ir gerkit, o mokėti nieko ne- reiks... Deja, tais maloni- ais kvietimais pasinau- doti negalim, nes saulutė vakarop svyra, Vilniaus miestas gana toli, todėl stropusis ekskursijos va- dovas prašo atsiseikinti ir autobusan lipti.

— Kodėl taip greit?... Pa- būkit su mumis dar nors vieną minutę... — nenusa- komu nuoširdumu ir ilge- siu persunkta meile mal- dauja viena mergaitė.

Kai baigiame atsisei- kinti, susirinkusieji užgri- da Tautos himną. Mes stengiamės ašarą tarp blakstienų užslėpti, kram- tome lūpas, grėžiame vei- dą į šalį, o jie ramūs, tylūs, susikaupę tęsia Giesmės žodžius.

Sunkus ir skaudus atsi- sveikinimas. Mosuoja ran- kos, virpa iškeltos skepe- taitės. linguoja alvų puokštės — sudiev, sudiev, sudiev!...

Tai buvo vienos anylin- kės gyventojai. Iš laikraš- čių sužinoje, jog važiuosi- me pro šali, susimetę nu- pynę vainikus, suskynę a- lvvu puokštes ir nuo nu- sjaudienio ėmė laukti. Ke- letas buvo ir iš tolimesniu anylinkių susirinkusiu. o vienas pasisakė penkiasde- šimt kilometrų atpluošęs mīsu pasitikti.

Lygiai nuoširdus ir jau- dinas susitikimas buvo ki- toje vietoje. Taip pat sė- lės vainikai, iš berželių suninti vartai. Susispiete prie Vytautui Didžiajam Tesinvs 6-tame puslapy

prašalintas, nes jis neišstengia pabrėžti skir- tumą tarp protinės klaidos ir blogo elgesio.

Jei aš suvedu, kad dešimts ir dešimts ru- daro trisdešimts aš klystu. Aš tuomet galiu savo klaidą išbraukti ir pataisyti. Bet jei aš neteisingas paskalas paleidžiu apie savo kai- myną, aš tuomet nusidedu.

Šiandieninis auklėjimas nepadaro jokio skirtumo tarp klaidos ir nusidėjimo. Jis mo- kina, kad tai ką mes vadiname blogumu tik- rovėj esti tiktai protinė klaida.

Dėlto jisai skelbia, kad piktdarystė ir an- ti-visuomeniškas elgėsys plaukia iš protinio nesubrendimo. Neišmanėliai tiktai nusideda; šviesuomenė negali nusidėti. Mat, jie žino ir supranta. Tadgi, anot jų, išmokslink visus ir blogumas išnyks.

Yra tai faktas, kad mokslas blogumo ne- prašalina, nes proto lavinimas visai skiriasi nuo valios lavinimo; žinojimas ne tas pats dalykas, kaip vykdymas.

Šiandieninis auklėjimas lavinąs protą re- tai kada pašalina klaidą; bet jis valios neiš- lavina ir nuodėmės neprašalina.

Mūsų tautiniame gyvenime nesą nieko taip sunaikinančio kaip tasai klaidingas ma- nymas, kad išmokslinkti esą nekalti avinėliai, dėlto, kad jie įsigijo brandos atestata. A. B. (Bakalauro laipsnį), o nemokyti klysta todėl, kad jie niekadods nebuvo girdėję apie Bertran- dą Russellį.

Kaip tik priešingai, šios šalies nemokšuo- se yra mažiau blogumo negu šviesuomenėje; jie tik suklysta, bet mažiau nusideda.

Paskutinio teismo dienoje bus daug ge- riau būti nemokša Visagalio Dievo akyse ne-

gu pasauliniu gudruoliu, bet nuodėmingu.

Tai kas pasakyta apie kaltę užgindijantį auklėjimą, tą patį ir galima pasakyti apie politiką, kuri sutapdina diktatorius su kalte. Čia esti visai klaidinga dora.

Ji yra klaidinga pirmiausia dėlto, kad tie, kurie teigia, kad diktatūros esti blogos, visai to netiki. Jei diktatūra būtų bloga mes ją pasmerktumėm kur tik ją rastume. Ne visi amerikiečiai tiki, kad anti-dieviška, anti-žmo- niška diktatūra yra blogas dalykas. Jei visi tai laikytųsi, jie nevadintų Rusiją "draugiš- ka šalimi".

Antra. Jei vienintelis pasaulyje blogumas būtų diktatūros, ar mūsų pasaulis tuomet būtų dorinis jei tos trys diktatūros būtų per- galėtos? Ar pasaulis tapo saugesnė demokra- tijai būveinė, kada Kaizeris nuvyko Door- nan? Ar jis bus saugesnis jei Hitleris rytoj nuvyktų Kanossan?

Diktatoriai nėra vieninteli blogumai. Jie yra didesnio blogumo kūriniai, negu kaip be- dievybės, savymylos, atmetą naminę, pramo- ninę ir tarptautinę dorą kūriniai.

Kuomet mes priskiriame blogumą vien diktatūroms, mes tuomet nukreipiam kitų akis nuo savęs ir atidėliojame iš mūsų pačių gyvenimo blogumo pašalinimą, kuris daugiau mus sutvirtintų, negu koks apsiginklavimas ir pagelbėtų nugalėti tą blogumą iš lauko.

Blogumo užgindijimas sutrukdė mūsų do- rinį išsivystymą. Kada blogumas pripažintas tokiu, koku esąs ir už jį atgailojama, jis ve- da žmogų prie aukštesnio tobulybės laipsnio. Net dangaus angelai džiaugiasi dėl vieno

atgailą darančio nusidėjėlio daugiau, nekaip dėl devynių teisiųjų, kuriems atgaila nereika- linga. Prie atgailos sugrįžimas dažnai išsau- kia jėgų į priešingą pusę.

Bet jei žmogus nepripažįsta ligos, kaip gi galima jį pagydyti? Jei žmogus nešasi viską išmanąs, iš kur jis sems jėgų toliau mokin- tis? Jei nėra blogumo, kaip tuomet galima atgailoti? Kaipgi mes pajėgsime blogumą pergalėti, jei mes jo nepažįnsime?

Trokšdami, kad tautinė santaika viešpa- tautų mūsų tarpe, privalome prašalinti klai- dingą išauklėjimą ir politiką. Turime praša- linti tą išauklėjimą, kuris užgindija blogumą ir tą politiką, kuri tą blogumą apriboja ir pri- skiria diktatūroms, aplinkybėms, blogam pienui, arba kūno nesveikumui.

Blogumas yra tikrovė; jis gyvuoja žmo- gaus širdyje; jis gimęs pirmiausia žmoguje, paskui suvisuomenėje.

Mes taip pat esame akli, kaip tas Jericho gatvėse beubagaujās, Timotėjaus sūnus, Bartimėjus. Ištikrųjų galime sakyti, kad a- kis turime, bet nematome.

Reikalinga, kad Kristus savo stebuklingu palytėjimu atvertų mūsų akis, kaip kad Kry- žiaus kelionėje sustojo ir, nepaisant minios išjuokimo, pašaipos, atvėrė aklių akis At- pirkimui ir Išganymui.

Dieve duok, kad mes amerikiečiai prare- gėtume kol dar nepervėlu. Šiandien bijome klaidos. Mes panašūs į tuos, apie kuriuos Šv. Raštas rašo: — "mes bijomės ten, kur baimės nėra".

(Bus daugiau)

Paskutinė Žvakė

Liepsna dar kartą šviečiau suplastėjo ir užgeso, iščiulpusi visą dagties gyvybę. Tamsta ir šiurpas slinko iš kampų prie ligonės lovos. Ji atmerkė akis ir ėmė blaškyti išsigandusias rankas.

— Jonai, kur tu, Jonuti? Kam užgesinai šviesą?

Tamsus šešelis pakilo nuo jos kojugalio ir raminančiai paglostė jai plaukus.

— Būk rami, Nastute, tu žinai, kad aš pas tave.

Jo rankose žybteli degtukas, nešamas prie lempos stiklo. Ligonė purto galvą.

— Ne, Joneli, ne lempa. Žvakę uždek, prašau! — Jos balse maldavimas, kurio jis negali nepaklausyti, nors mano, kad tai paprastas ligonės įgeidis. Ji žiūri į pradedančią liepsnotį žvakę vyro rankose ir jos akys kupinos kažkokio sielvartingo džiaugsmo.

— Kiek dar žvakių turi, Joneli?

— Paskutinę užžiebiu. Matai, jau visa savaitė, kai vis žvakės prašai žibinti; o jos prireiks tikrai dar už 10 metų, kai mane marins!

— o tada neturėsi! — Tokiu būdu jis mėgino juokais nukreipti jos mintis nuo įsikabamos mirties. Bet ji liūdnai nusisėpso ir tvirtai atsako:

— Ne, Joneli, ir tavo mirčiai pakaks šios žvakės... Man jos visos nereikės... Tik — ne aš ją užžiebsiu tada...

Jos akys merkiasi ir iš po blakstienų išsiveržia du skaidrūs lašeliai. Jis lyg pakirstas suklumpa ir glaudžia kaktą prie jos karšto skruosto. Jų abiejų balti plaukai maišosi ir grabnyčios šviesos blizga lyg šarma mėnesienoje. Ak, jis netiki, netiki, kad namuose neaidės jos žingsniai, kurie jau tiek metų jį grįžtantį sutikdavo, išeinantį palydėdavo... Juk argi seniai prieš žvakėmis degantį altorių, jie pasisakė Viešpačiui savo meile! O, jie tada buvo jauni ir pamiršo, nepagalvojo, kad gyvenime jiems degs ir kitos, ne tik vestuvinės žvakės... Tie 40 drauge pragyventų metų! Jis norėtų dar pasakyti jai ką nors gražaus ir gero, ką nors iš anais laikais kalbėtų žodžių, bet jos užmerktos akys tokios nebylios ir jos dažnas alsavimas taip kalba apie mirtį, kad neištarti žodžiai miršta burnoje.

Ji pirma visados juokėsi, ji visados buvo tokia mylinti ir gera. Ji nesiskundė tuo apytamsiu ir ankštu kambariu, kuriame seniau teko gyventi jam, — apleisto kaimo mokytoji. Ji neiširdo, kai kelis kart per metus tekdavo keltis iš vienos vietos į kitą. Ji buvo vaikiškai nerūpestinga, kai pusryčiams tegalėjo kavą su duona paruošti, nes didesnę savo algos dalį jis buvo išsiuntęs seselei į gimnaziją ar tėviškės varžytinėms sustabdyti. Ji mokėjo paguosti jį, vaikų išvargintą, grįžusį iš mokyklos. Kaip pamiršti jos mylinčias ir rūpestingas rankas, užimtas šimtu darbų ir vis dėlto surandančias laiko apkabinti jo kaklą ir pabučiavimais išlyginti rūpesčio raukšles jo kaktai!.. Ak, jie buvo jauni ir laimingi, ir vakare, atsiklaupę, prieš susimąšiusį alyvų kalne Kristų nerasdavo kitokių maldos žodžių kaip tik dėkojimą už laimę.

Jis ir dabar šypsos atsiminęs jos paraudusį ir sumišusį veidą, kai rado ją po žydinčią obelį kažką besiuvančią.

— Ne... tai nieko... tai nosinė... — Ji rankose glamžo siuvinį ir nedrįsta paties. Bet ji liūdnai nusisėpso ir tvirtai atsako:

— Ne, Joneli, ir tavo mirčiai pakaks šios žvakės... Man jos visos nereikės... Tik — ne aš ją užžiebsiu tada...

Jos akys merkiasi ir iš po blakstienų išsiveržia du skaidrūs lašeliai. Jis lyg pakirstas suklumpa ir glaudžia kaktą prie jos karšto skruosto. Jų abiejų balti plaukai maišosi ir grabnyčios šviesos blizga lyg šarma mėnesienoje. Ak, jis netiki, netiki, kad namuose neaidės jos žingsniai, kurie jau tiek metų jį grįžtantį sutikdavo, išeinantį palydėdavo... Juk argi seniai prieš žvakėmis degantį altorių, jie pasisakė Viešpačiui savo meile! O, jie tada buvo jauni ir pamiršo, nepagalvojo, kad gyvenime jiems degs ir kitos, ne tik vestuvinės žvakės... Tie 40 drauge pragyventų metų! Jis norėtų dar pasakyti jai ką nors gražaus ir gero, ką nors iš anais laikais kalbėtų žodžių, bet jos užmerktos akys tokios nebylios ir jos dažnas alsavimas taip kalba apie mirtį, kad neištarti žodžiai miršta burnoje.

Ji pirma visados juokėsi, ji visados buvo tokia mylinti ir gera. Ji nesiskundė tuo apytamsiu ir ankštu kambariu, kuriame seniau teko gyventi jam, — apleisto kaimo mokytoji. Ji neiširdo, kai kelis kart per metus tekdavo keltis iš vienos vietos į kitą. Ji buvo vaikiškai nerūpestinga, kai pusryčiams tegalėjo kavą su duona paruošti, nes didesnę savo algos dalį jis buvo išsiuntęs seselei į gimnaziją ar tėviškės varžytinėms sustabdyti. Ji mokėjo paguosti jį, vaikų išvargintą, grįžusį iš mokyklos. Kaip pamiršti jos mylinčias ir rūpestingas rankas, užimtas šimtu darbų ir vis dėlto surandančias laiko apkabinti jo kaklą ir pabučiavimais išlyginti rūpesčio raukšles jo kaktai!.. Ak, jie buvo jauni ir laimingi, ir vakare, atsiklaupę, prieš susimąšiusį alyvų kalne Kristų nerasdavo kitokių maldos žodžių kaip tik dėkojimą už laimę.

— Ir tu man nesakei to, Nastute!

Ji paslėpė veidą prie jo krūtinės. Ak, ji seniai norėjusi jam tai pasakyti, bet negalėjusi, nedrįsusi. Ji pati daug ir dažnai galvojanči apie tą brangią paslaptį, bet jam pasakyti... ne, tai būtų sunku. Bet dabar būsią gerai. Ant šios palinkusios šakos ji kitamete kabinsianti lopšį ir jis pro mokyklos langą galėsias matyti, kaip vėjas supa jų brangenybę... Dabar jie rytais ir vakarais turėsias jau naują maldą — už tą laukiamąjį...

Kiek anuomet jie svajodavo, kalbėdavosi apie tą nežinomąjį, apie jo ateitį, apie tai, kuo jis būsiąs. Kaip dar labiau mylima ir brangi liko ji, jo kūdikio motina!.. Bet kaip brangiai ji turėjo išpirkti tam kūdikiui gyvybę! Atrodė, kad jis išgėrė paskutinį jos kraujo lašą, pavogė visą

Sitas vaikutis tik buvo įpusėjęs daryti savo "sūrius" ir kepti keikus, kaip debesys dulkių užpylė jam akytes. Kas yra buvęs North Carolina, tas žino, ką reiškia debesiai smėlio, kurie įkerta netik mažam, bet ir suaugusiems.

OUR PART HAS BEEN EASY...

Let's PROVE Our Thanksgiving!

You've had bigger profits—NOW BUY BIGGER BONDS

This is a BIG farm year— Now Buy BIGGER Bonds!

Here are 6 big reasons for buying the most you can—\$100, \$500, \$1,000 in the big 6th War Loan. War Bonds give you:

1. The best and safest investment in the world.
2. At maturity, \$4.00 for every \$3.00 you loan.
3. The convenience of cash—plus increase in value!
4. Funds to replace and restore worn-out farm equipment, soil fertility, and buildings.
5. Funds for educating your children; a nest-egg for your own security, travel, retirement.
6. The increased purchasing power vitally needed to win the Peace.

THEY still die—will YOU buy?

FARMERS have much to be thankful for this year. Before you sit down to that big turkey dinner, ask yourself if you've done the best you could. Lending money is the easiest part of the war effort—but it is as essential as fighting. We don't need to ask if they're fighting enough. Are you lending enough?

It's been a mighty good year for farmers. So far it's been an easy war in general for us in the United States. But it isn't over yet. Not by a long shot. The

biggest part of the job is still ahead. The war against Japan will probably be history's costliest. One average Navy task force costs 2 billion dollars—and we need many of them. Even one torpedo costs \$12,000! And one Superfortress to bomb Tokyo, \$600,000.

Your dollars are urgently needed—now more than ever—to speed victory and insure America's future. Prove your Thanksgiving. Buy the biggest War Bonds you can—NOW!

BUY BIGGER BONDS NOW!

Šį puslapį aukoja LDS organizacija ir laikraštis

DARBININKAS 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

jos skruostų rausvumą, ir ji grįžo į gyvenimą paliegu ir silpna, lydima gydytojo išpėjimo: — Džiaukitės šiuo kūdikiu, nes kitą Dievulis vargu padovanos. —

O tas mažasis visai nesirūpino savo kaina. Juokais ir ašaromis, klyksmais ir šūkavimais pripildė jų namus ir jiems tai buvo gražiau už bet kokią muziką. Ką reiškia nemiegota naktis, kai ryte tau šypsosi bedantė burnelė ir maži kumšteliai graibo apie veidą!

Slinko dienos, ir jų Stepukas išsiveržė iš lopšelio ir nuo motinos rankų. Taip, jis buvo geras vaikas. Jis kiekvieną rytą prižadėdavo mamai, tėteli ir Dievuliui būti geras, o tačiau — nežiūrint visų draudimų — jo noselė taip dažnai įlisdavo į mokyklą pro durų plyšį, atitraukdama mokinių dėmesį nuo sprendžiamo uždavinio ir sukeldama juokų audrą... — Ir dažniau, negu reikėjo, jis grįždavo iš mokyklos visas rašalu ir kreida susitėpęs, ir karta, kai mokytojas vaikų išvargintas buvo ner-

vingas ir visus vaikus bu- lo nubaudęs, atėjęs į mokyklą pamatė įtemptai rimtus ir ramius vaikus ir pačiame pirmame suole besėdintį savo keturmetį "svirplį" prie atverstos didžiulės knygos. Jis tada pamatė, suprato, kad turi ne vieną savo vaiką, — turi jų dešimtis, ir kad visiems jis turi būti tėviškai geras, mylintis ir atlaidus. Tuomet, truputį nuraudęs dėl savo griežtumo, visus vaikus paleido namo. Atrodė, kad mažasis Stepukas tik tiek ir turėjo padaryti gyvenime, nes taip greit po to, jie sielvarto palaužti stovėjo prie ma- žyčio karstelio. Ak, jis norėjo šaukti, daužyti galvą į sienas, grąsinti Dangui už tą didelį sielvartą, kuriuo jį prislėgė. Tik jo žmonos liūdnas, bet ramus veidas mokėjo jį guosti.

— Taip Dievas norėjo, Joneli. Gal būt, taip geriau. Gal būt, mes per daug jį mylėjome, lepinome. Gal jis būtų likęs blogas.

Jis ir dabar atsimena, kiek daug ramybės ji mokė jį pilti į jo sielą, jis žino, kokia tvirta buvo jos iš- blyškusi rankelė, valdyda-

ma gyvenimą. Ir jis pamilo tą paliegiusią moterį labiau, negu mylėjo ją linksma, krykštaujantią jaunystės dienose. Tai kas, kad ji dabar tokia išblyškusi ir silpna. Ji sugebėjo užpildyti jam ir sau gyvenimą ir jį įprasminti. Ji rasdavo tiek daug sušalusiu vaikų rankelių, kurias reikėjo apmauti šiltomis pirštinėmis. Tiek daug mokyklos vaikų priešpiečiams valgydavo tik duonos, ant kurios jai reikėdavo užtepti uogienės ar sviesto. Šaltomis žiemos dienomis ji įnešdavo į mokyklą garuojantį virtuvą ir šypsodamasi žiūrėjo, kaip vaikai traukia iš krepšelių atsineštus puodukus ir gardžiuodamiesi geria šiltą arbatą. O keli patys mažiausieji vaikai visados rasdavo pas ją nakvynę, kai pusnys ar liūtys neleisdavo jiems namo pareiti. Jie vadindavo ją pačiu gražiuoju, — nuo mirusio Stepuko išmoktu vardu — mama. Tuomet jie pamiršdavo, kad ne jos tie vaikai, kuriems ji kaseles supindavo ir nešvarias rankutes nuplaudavo. Taip, ji liko mokyklos mo-

tina. Ir mokėjo ji mylėti ir auklėti tą didelę šeimą. Kokia puiki ji pagelbininkė buvo!

Slinko metai. Jų plaukai nubalo. Apylinkėj neliko jaunuolio nei šeimos tėvo, kuris nebūtų buvęs jų vaikų mokytojas. Kokia pagarba minėjo jie savo senus mokytojus! Taigi, o vieną dieną tas mokytojas gavo trumpą ir aiškų raštą. Jam skiriama pensija, o į jo vietą atvažiuos jaunas ir energingas mokytojas. Kaip sunku tada buvo suprasti tą raštą ir tai, kad jis daugiau negalės girdėti vaikų juoko ir kad drebančią ranką jis nerodys jiems, kaip rašyti pirmąsias raides!.. O tačiau taip buvo ir visiems atrodė tai visai suprantama ir paprasta. Naujas mokytojas atvažiuo jaunas ir su linksma žmona. Ant palinkusios šakos jie kabino kitą lopšį, ir tuoj užkariavo mokyklos vaikų širdes. O jie, seni ir visų apleisti ir niekam nereikalingi atsidūrė šiame kambarėlyje tarp svetimų žmonių. O tačiau ir čia ta jo tyli, gera senutė mokėjo sukurti laimingus namus. Jie išstas

valandas kalbėdavo apie jaunystę, apie savo sūnelio pirmus žingsnius ir žodžius, apie mokinius, kurių kiekvieną atsimindavo. Vakarais pro jų pirštus slinkdavo ražančiaus karolėliai. Jie meldėsi už savo mokinius, kurie dabar apie juos, gal būt, nė negalvojo... Jie dėkojo Dievui, kad bent veltui nepraleidė gyvenimo. Ir jis jautė, žinojo — kol šalia jo bus ta meili ir gera senutė, tol jis galės džiaugtis gyvenimo gražumu ir laime.

Ar jis miegojo? Jis krūptelėjęs pakėlė galvą, apsvaigusią praeities atminimais. Kambarį liepsnojį pusiau nudėgusi žvakė ir jo žmonos veide vis tebebuvo ta pati sielvartinga šypsena. Bet jos akys buvo atmerktos ir iš jų žiūrėjo mirtis. ("Z.")

Padėkos Diena Fort Ontario— Jos Reikšmė Amerikiečiams

Gal nėra grupės žmonių Amerikos žemėje, kuriems Padėkos Diena (Thanksgiving) turės didesnės reikšmės, negu toms 982 nacių persekiojimų aukoms, kurios buvo atgabentos Jung. Valstybių armijos Transportu iš Italijos koncentracijos stovyklų į laikiną buveinę Fort Oswego, New York. Tiems amerikiečiams, kurie neturėjo progos išgyventi karo pavojų, bus sunku suprasti ką reiškia nors laikina prieglauda Amerikos žemėje vyrams, moterims ir vaikams, kurie buvo išrauti iš savo namų Europoje, kurie matė žudynes savo artimųjų, kurie buvo priversti slėptis arba tapo įgrūsti į kalėjimus ir koncentracijos stovyklas. Ši Fort Ontario grupė, kuri atstovauja daugelį šalių, yra tikta saujalė iš milijonų Europiečių, kurie susilaukė panašaus likimo.

Padėkos Diena jiems nėra tikta paprasta šventės diena. Jie dėkoja, kad išliko gyvi, ir tas prasidėjo nuo pat jų atvykimo dienos. Vieni iš jų atsiklaupė, bučiavo Amerikos žemę, kiti verkė. Dar kiti negalėjo tikėti, kad jų persekiojimams pagaliau pasibaigė. Vienas pareiškė: "Aš nemaniau, kad kada nors vėl galėsiu juoktis. Praeitį per daug traginga." Beveik pas visus buvo aiškiai matyti bado pasekmės; šimtų neišmiegotų naktų mirties baimė. Jie neturėjo pinigų nei jokių kitų reikmenų. Jie visi buvo apdriskę.

Dauguma šių atbėgėlių, kurie randasi Fort Ontario yra žydų kilmės, kurie daugiausia nukentėjo nuo Hitlerio tiranijos. Bet tarp jų yra ir katalikų, protestantų, ir stačiatikių. Visi jie, pagal sutartį su Jung. Valstybėms turės grįžti atgal į savo šalis, kada jos bus išlaisvintos.

Šių atbėgėlių išgyvenimai yra tokie baisūs, kad pradėdami pasakoti, jie dažnai sako: "Žinau, kad

Jums bus sunku tikėti. Devynių metų berniukas matė savo tėvą ir tėvelius nušautus prieš pat jo akis. Dvidešimts pirmų metų mergina, gimusi Berlyne iš lenkų tėvų, klaidžiojo po vakarų Europą nuo 15 metų, kol ji tapo uždaryta Vichy prancūzų koncentracijos stovykloje. Ji gulėdavo miškuose ir kalnuose, kentė alkį.

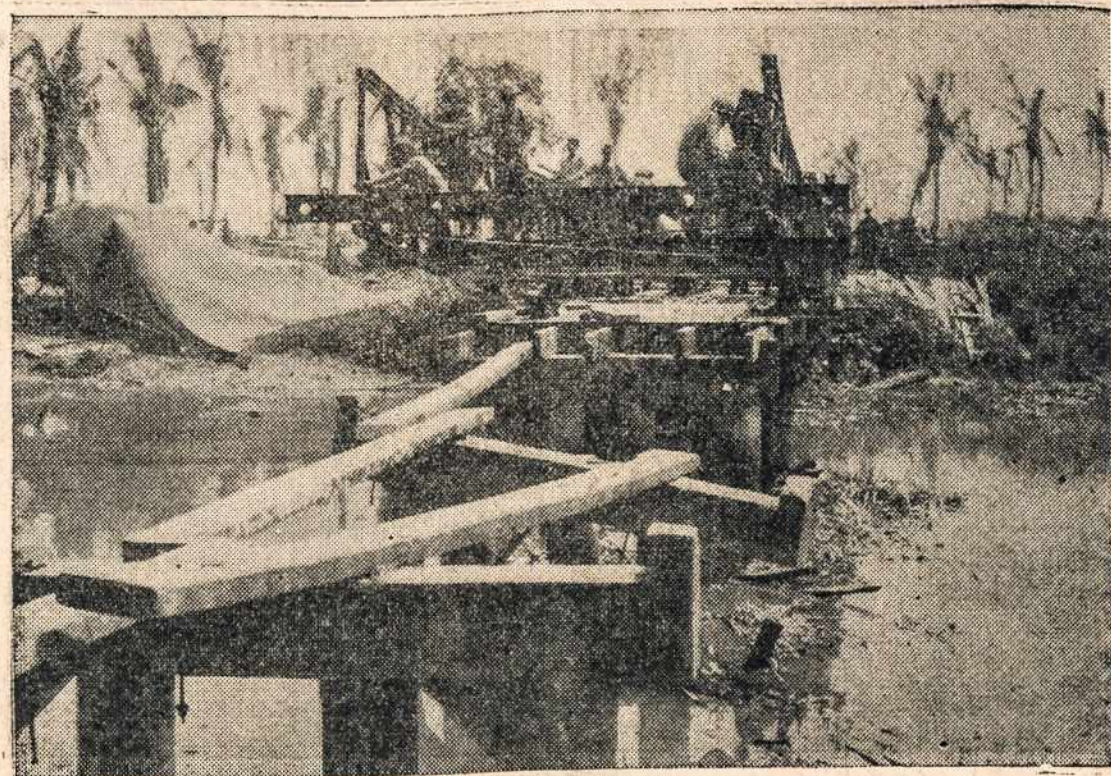
Keturiolikos metų vaikas, kuris norėjo tapti daktaru, sakė: "Nemanau, kad galėsiu būti daktaru, nes mano nervai per daug pakrikę". Ši padėtis randasi pas tūkstančius vargšų žmonių.

Bet jų išgyvenimuose randasi pasakos narsumo ir geraširdystės. Užimtuoje kraštuose jie rado gynėjų ir draugų, kurie jiems gelbėjo, net su rizika savo gyvybei. Jie pasakoja apie prancūzų požemio užpuolimą traukinio, kuris buvo prigrūstas su žydais. Jie buvo siunčiami iš Prancūzijos į Lenkiją, ir gal į pradžią. Šie daliniai buvo išlaisvinti, pavalgydinti, priglausti ir net jiems tinkami dokumentai buvo parūpinti.

Vėl pasakoja apie 96 Belgijos miestų mayorus (burmistrus), kurie slapta susirinkę, nutarė atimesti nacių diskriminacijos įstatymus. Dėl to Van der Mullenbruch, Briuselio mayoras, kuris sušaukė susirinkimą, buvo deportuotas į Prancūziją ir dingo. Bet Belgijos žmonės pritarė mayorų nusistatymui.

Net ir daugelis italų karvių padėjo žydams išsibelgti iš nacių nasrų. Dažnai jie juos išpėdavo, ir davė progos pabėgti.

Prancūzijoje, Belgijoje ir Italijoje žydų vaikai buvo paslėpti vienuolynuose, bažnyčiose ir panašiose vietose. Viena moteris, kuri dabar randasi Fort Ontario, turi pakvitavimą, kuriame pasirašė du katalikų kunigai. Ji paliko su jais savo du vaikučius. Kvieta parašyta: "Šioj die-

Amerikiečiai inžinieriai tiesia til tą Leyte saloj, kurį Japonai sudaužė.

noj mes priėmėm iš Jūsų dvi šventas dovanas. Mes meldžiame Dievo, jeigu Dievas duos, jas sugražinti Jums, kada jūs to pareikalavsite."

Bendrai mumų amerikiečiams šios grupės buvimas tarp mūsų per ateinančią Padėkos sezoną turi svarbios reikšmės. Jų padėjimas mums išryškina pavojų ir tragedijas, kurių amerikiečiai išvengė. Visuomenei, kuriai didžiausias karo suvaržymas yra taupyti mažiau sviesto, mėsos ir gazolino, gali būti sunku išsivaizduoti kiek kiti turi nukentėti. Pabėgėliai Fort Ontario gali padėti amerikiečiams įvertinti savo gerą padėtį ir daugelį dalykų, už kuriuos jie gali būti dėkingi. Bet šis turi savo atsakomybes.

Amerikiečiai gali gerai pagalvoti apie tas atsakomybes, kurias mūsų padėtis deda mums. Atsakomybės suprasti, ką nelaimingos tautos turėjo išgyventi ir kaip mes galime jiems padėti atsigausti. Vera Michels Dean neseniai pareiškė Foreign Policy Biuleteny: "Užkariauti kontinento žmonės, ir kiek mažiau britų, yra pergyvenę tokių baisių valandų, turėjo pergalvoti tiek daug pagrindinių įsitikinimų apie gyvenimą ir mirtį, kad jie randsi toliau nuo mūsų šiandien, negu mes ir jie gyventume skirtingais istorijos periodais. Jų karo meto kančios turėtų tapti jų pokariniu išganymu. Nes, netekę jokių iliuzijų, priversti semti stiprybės iš tų vertybių, kurių tironai negali sunaikinti, jie gali turėti daugiau ryžtingumo ir drąsumo sutikti pokarinius atstatymo problemas, negu mes. Čionai, mūsų dabartinis saugumas žada būti ateities pavojus, ir gali būti, kad karui pasibaigus Europa ir Britanija atrodys mums lyg jos pergyveno revoliuciją, kuri mūsų nepalietė, netik politinė, bet ir dvasinė. Mes tada turėsime arba priimti tuos naujus įsitikinimus, kuriuos jie nukalė savo kančiose, arba atmesti juos — ir gal tada tapsime tvirtove pasaulio akys".

Čionai glūdi pavojus, apie kurį amerikiečiai turi pagalvoti šiais metais per šią Padėkonės šventę. Pavojus, kurį mes galime išvengti, jeigu mes įvertinsime mūsų laimę supratinimo, nuolaidumo ir pareigos dvasioje. FLIS.

Remk šios šalies apsigynimą! Pirk Defense Bonds ir Stamps!

Sapnų Be Ir Ramumo...

Sapnų be kančios ir ramumo saldaus
Taip trokšta ir ieško sau žmonės;
O man tie šešėliai širdies neprigaus:
Aš noriu verpetų, karionės!

Tarp marių plačių, kad užkaukia vilnis,
Plačiau man siubuoja krūtinė;
Ir žiūri tolyn nusiblaivus akis,
Ir nori apimt begalinę!

Man meilės nereikia, kad siūlos pati!
Neapkenčiu jausmų silpnybės!
Vien ta tik žavėja širdis paslapti,
Kurios nepasieksi gilybės!..

Einu nesuprantamas vienas keliu
Be draugo, ir nieks nepalydi;
Tarp skausmų vidaus linksmas juoktis galiu,
Ir kūdikiai laimės pavydi.

Ko trokštu ir ieškau, patsai nežinau!
Pasiekt nepasiekiamą šalį?..
Tik atilsio vieno, kaip maro, bijau,
Tik norai užmigtį negali.

Maironis.

Willkie, Smith Ir Amerikos Tradicija

Mūsų tauta neteko dviejų pavyzdžių ir garbingų amerikiečių, įžymių asmenybių, Alfred E. Smith ir Wendell Willkie. Skirtingos tikybos, politinių įsitikinimų ir praeities, vienas gimė didžiausiam pasaulio mieste, kitas tikybe, abu atstovavo eilinių pilietį, remdami žmonių valdžią, žmonėms. Nors abu buvo sekmingi kandidatai į prezidentus, vistiek iš to matoma, kad bile Amerikos vyras, gali tapti šios šalies prezidentu. Abudu tikėjo į lygias progas visiems, nepaisant gimimo, tikybos arba spalvos.

Smith ir Willkie buvo šių laikų amerikiečiai. Smith gimė New Yorko garsiajame eastside, iš biednų tėvų. Jo motinos tėvai atvyko į šią šalį iš Airijos 1841 m. Atvažiavo į New Yorką ir namus įkūrė virš grosernės eastside. Čia Al Smith motina gimė. Ir Alfred E. Smith, žingsnis po žingsnio kilo politiniame pasaulyje, visų gerbiamas; jis išstarnavo keturis terminus New Yorko valstybės gubernatorium.

Willkie užaugo ūkyje vidvakaruose. Jo tėvukas atvyko į šią šalį su tūkstančiais kitų vokiečių imigrantų, beieškodami vietelės, kur vyras gali gyventi ir galvoti laisvai. Sekėjas Carl Shurz, jis atbėgo čia po revoliucijos prieš prūsus 1848 m. Apsistojo Indiana valstybėje, kur Willkie tėvas ir pats Willkie gimė. Jo motina irgi paėjo iš Vokietijos.

Šis paveldėjimas, ir ugninis noras ieškoti laisvės ir progos naujoje šalyje,

paaikina Smith ir Willkie nusistatymą kaslink tikybinės tolerancijos ir lygių progų visiems.

Kada Ku Klux Klan tapo anti-katalikiška ir antisemitiška jėga pradžioje 1920 m., abu stojo kovon prieš KKK. Klanas ypatin-gai persekiojo Smith'ą, kaip rimtą kataliką, kada jis buvo kandidatu į prezidentus. 1941 m. kada antisemitizmas kilo kalbose svetimoj politikoj, Smith prieš tai kalbėjo — "Jis griaua mūsų tautinės vienybės patį pagrindą. Mes visada gyvenome ramybėje su visais mūsų broliais amerikiečiais, tarpe jų ir žydais, ir su visoms rasinėms ir tautybėms grupėms, ir aš esu tik vienas iš daugybės žmonių, kurie kovojo visus judėjimus, kurie prieš tai Smith sakė: "Tikiu į sąžinės pilną laisvę visiems vyrams ir į lygybę visų bažnyčių, visų sektų ir visų tikėjimų, kaip jo teisę ir kaip malonę. Ir tikiu į bendrą žmonių brolybę po vienu tėvu — Dievu".

Wendell Willkie, irgi taip tikėjo. Jo "Vienas Pasaulis" yra kaip rekordas jo kelionės aplink pasaulį 1942 m. Jis išreiškė savo naujai įgytą supratimą. Vienoje vietoje jis sakė: "Civilizacija pasiekta ne mūsų produkcijos sudėjimo linijoms, ne mūsų išradimais, ne mūsų išsivystymu, bet gabumais žmonių įvairių tautybių ir skirtingų rasių gyventi viens su kitu Jung. Valstybėse su savitarpiniu supratimu, pagarba ir naudingumu.

Mūsų tautą nesudaro viena rasė, tikyba arba kultūrinis paveldėjimas. Ne. 30 tautyb žmonės, skirtingais tikybos įsitikinimais, filosofijomis ir istorine praeitimi juos suvienijo jų pasitikėjimas į mūsų demokratines įstaigas, kaip pareikšta mūsų Nepriklausomybės Deklaracijoje ir kaip Konstitucija garantuoja jiems patiems ir jų vaikams. Mūsų valstybes suvienija laisvė — laisvė asmeniui — melstis, kaip nori, dirbti, kaip nori, vaikų ir auginti savo vaikus kaip nori.

Wendell Willkie tikėjo į mažumų teises. "Apart humanitarinių priežasčių, sveikas protas reikalauja apsaugojimą silpnėsių, ir mes privalome saugoti mažumų teises. Demokratijoje mažumos visuomet yra šaltinis naujų idėjų, naujo mąstymo ir akcijos ir visuomet pilna energijos. Mūsų gyvenimo būdas Amerikoje yra stiprus, bet smulkus audinys. Jį sudaro labai daug siulelių. Juos sumezgė per šimtmečius laisvė-mylintieji žmonės. Yra švarkas, kuris apsaugoja biednus ir turtingus, baltus ir juodus, žydą ir krikščionį, čion-gimusį ir svetimšalį." Istorija per amžius mi-

nės Al Smith ir Wendell Willkie kaip įžymius amerikiečius. Jie sustiprino Amerikos tradiciją, kad žmonės visų rasių ir tautybių gali drauge gražiai ir suprantaciai gyventi. Jų įtikėjimas ir jų pavyzdys dabar pasilieka dalimi Amerikos paveldėjimo. FLIS.

Tėvų Pranciškonų Misijos 1944 m.

Pittsburgh, Pa. — Šv. Kazimiero par. Tretininkų ir šv. Pranciškaus Mylėtojų rekolekcijos ir konferencija, 40 val. atleidai, lapkričio 23—28 d., Tėv. Justinas Vaškys.
Chicago, Ill. — Švenč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo par., Švenč. P. M. Nek. Prasidėjimo novena, lapkričio 29 — gruodžio 8 d., T. Just. Vaškys, OFM.
Amsterdam, N. Y. — Šv. Kazimiero par. gruodžio 10—17 d. Tėv. Juv. Liauba.

Juozas Kasinskas

Inc. Laidotuvių Direktorius

Patarnavimas Dieną ir Naktį
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų

Sveikink Lietuviškai!

KALEDŲ ATVIRUTĖS

Amerikoje yra labai gražus ir girtinas paprotys, Kalėdų švenčių proga, sveikinti savo gimines ir draugus ir palinkėti jiems daug laimės.

Nors ir karo metu, "Darbininkui" pavyko gauti labai gražių, skirtingų Kalėdinių atviručių. Dėžutėje tilpsta 20 atviručių su lietuvišku tekstu. Dėžutė parduoda po \$1.00, su prisijungimu \$1.10.

Norintieji išgyti gražių Kalėdinių atviručių, užsisakykite dabar, nes apribotą jų skaičių teturime. Užsakymus su pinigais siųskite:

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI:

Siūmi siuoniu \$..... ir prašau prisijusti man ..... dėžučių Kalėdinių atviručių.

Vardas .....

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

Moderniška Fraternalės Apdraudos Organizacija

Turtas \$1,525,000.00
Pomirtinėmis išmokėta \$2,180,000.00
Pašalpomis išmokėta \$1,490,000.00
Aukomis išmokėta \$15,000.00

Išduoda šių formų sertifikatus:

Endowment at age 85
Endowment at age 60
20 Year Endowment
20 Year Payment Life

Po trijų metų mokėjimo sertifikatai turi prastętos (Extended) ir išmokėtos (Paid up) apdraudos vertes.

Centro ofisas:

73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

Savaitraštis "GARSAS" Oficialis LRKSA organas

Rašo apie Amerikos, Lietuvos ir kitų kraštų lietuvių gyvenimą ir darbuotę. Paduoda žinias iš viso pasaulio.

"GARSO" Spaustuvė atlieka visokius spaudos darbus gerai ir greitai.

Ar Įvyksta Šiandien
Stebuklą?
Taip!

Tai sužinosi perskaitęs
Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

ŠVENČ. P. MARIJOS
APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi
Amerikos Lietuviai.

Ją skaityti ir netikintieji!

Liurdo knyga
Gausiai paveiksluota, gražiai
kietais viršeliais irišta,
virš 500 puslapių.

KAINA — \$3.50

Kreipkitės su užsakymu.

DARBININKAS

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

Viešnagė Vilniuje

Pradžią 3-čiame pusl. 1932 metais pradėto statyti ir ligi šiol neužbaigto paminklo jie padainavo apie Darių - Girėną ir keletą kitų dainelių. Čia susirado ir pažįstamų.

— Ūt, mūsų Vynca stovi! — pirštu parodė moterėlė į vieną ekskursantą, kilusi iš to paties kaimo.

Atsisveikinę, atsilinkę tolyn riedame. Kurį laiką pavažiavus, mašinos vėl stoja. Čia jau rimtesnė kliūtis: kelias tautinių spalvų kaspinais užraizgytas. Ekskursija pasitinka dvi — maloniosios vilniētės, buvusios mokytojos. Jos nuveždina mus į vieną bažnytkaimį. Čia pasivaišiname surengtais pavakariais, aplankome bažnyčią, gauname naujų gėlių, prisideda dar dvi naujos palydovės.

Autobusai vainikuose ir gėlėse pasinėrę. Saulė škesta už pušynų, ilgi šešėliai driekiasi laukais, pro langus praskrenda kaimai ir vieniemiškai, sodybose žydi alyvos ir obelys — tylus, žalias, sakais ir žiedų balzamu kvėpuojąs Sekminių priešvakaris.

Sekminių Berželiais Pasipuošęs Vilnius

Sutemo, o mašinos tebedulka plentu, tebekopia nuo aukštumos ant aukštumėlės. Širdis ir galva kupina įspūdžių, tačiau akys nerimsta. Tūlas palenkia galvą, prigludžia veidą prie stiklo, įdėmiai žiūri tamsumon: ar nepamatys šviesų, ar nesuduluos rūmų siluetai.

Pagaliau pasirodo žiburėlių virtinė. Nuotaika pagyvėja, veidai atgyja. Gi-

rios ir nakties ūkanos vėl žiburius uždegia. Pasiekiame priemiestį. Už keliolikos minučių namai sutankėja gatvės tirštesnės ir judresnės tampa. Mašinos sustoja prie šv. Jono bažnyčios. Apspinta būreliai praeivių, žiūrinėja gėles ir vainikus, skaito autobusų įrašus. Išlipame ir žvalgome. Gatvė, kad vos du autobusai prasilenktų, šaligatviai pusmetriniai, namai susigūžę, susenę — negi tat miesto centras? Taip, nes čia pat gražuolė Katedra, čia pat Pilies kalnas, netoliese Aušros Vartai.

Sekminių ryto saulė miesto rūmus ir bažnyčių bokštus spinduliais nuliejusi. Vilnius berželiais nusikaisęs. Krautuvės, bankai, įmonės, gyvenamieji namai, viešbučiai — visos palangės ir durys medeliais apstatytos. Gatvės pilnos žmonių. Šaligatviais zuja įvairios uniformos, slenka miesto gyventojai, šen ten nuringuoja iš Lenkijos gilumos atvykusi mokyklinė ekskursija. O gatvės viduriu nugieda procesijos į Kalvarijas. Didžiama basi, maisto krepšius ant rankos persivėrę, suvargusiais, saulės nukępintais veidais, tolimos kelionės išdžiovintomis lūpomis jie gieda giesmes, kurių aidas čia pat tarp mūsų dingsta.

Maloniųjų vilniečių vadovaujami einame prie Žaliojo tilto pažiūrėti į Kalvarijas vykstančios lietuvių procesijos. Kitapus tilto, Neries pakrantėje žmonių pulkeliai. Vieni stovinėja, kiti, ant žolės susėdę, ilsisi. Užsimezga nuoširdžios šnekos, iš abiejų pusių pasipilia dešimtyms klausimų ir paaiškinimų. Nuo švenčionių, Lydos, Marcinkonių, Druskininkų — iš visų kampų subildėję autobusais, suvažiavę traukiniais, tūli ir pėsčia atskuodę aplankyti Kalvarijų, pasimelsti prie Aušros Vartų, pasižmonėti tarp Vilniaus mūrų, susitikti tolimesniuosis gimines ir pažįstamus.

Paneriais, nuo šv. Mikalojaus bažnyčios pusės, atarmuoja eisena. Prieky žygiuoja orkestras, už jo neša tautiškais kaspinais vėliavas, visą gatvę užtvynusi slenka maldininkų minia, giedodama lietuviškas giesmes. Procesija

Praeidami Dėdės Samo vyrai-kariai pamatę, kad moterys-karės apdeda automobilius "tags"—tegėmis, net sušvilpė iš nustebimo.

PIRMOJI PITTSBURGHO IR APYLINKĖS Šv. Pranciškaus Mylėtojų Ir Tretininkų Konferencija

įvyksta
Lapkričio mėn. 26 d.
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJE
2114 Sarah St., Pittsburg, Pa.
Konferencijos programa:
LAPKRIČIO 26 D., SEKMADIENĮ, 3 VAL. p. p.
Šv. Kazimiero par. bažnyčioje:
pamokslas, iškilmingas įžadų atnaujinimas, giesmės, Generalė Absolucija, palaiminimas su švenč. Sakramentu.
4 val. p. p.

Šv. Kazimiero par. salėje, paskaita:
"Trečiasis Ordinas Ir Katalikų Akcija"
Po paskaitos — paklausimai ir atstovų pranešimai iš Trečiojo Ordino Kongregacijų stovio ir veikimo.
Po pranešimų, trumpas referatas:
"Trečiojo Ordino Vidaus Santvarka"
Paklausimai, maldos ir užbaiga.

Prieš Konferenciją — lapkričio 23—25 d.
TRETININKŲ REKOLEKCIJOS
Pamokslai rytais — 9 val., vakarais — 7:30 val.
Lapkričio 26, 27, 28 d. —

Šv. Kazimiero Parapijos 40 Valandų Atlaidai.
Per Tretininkų rekolekcijas ir 40 val. atlaisdus pamokslus sakys
TEVAS JUSTINAS VAŠKYS, O.F.M.
KONFERENCIJOJE DALYVAUJA:
Kunigai Klebonai, Asistentai, Šv. Pranciškaus Mylėtojai ir Tretininkai iš sekančių Lietuvių parapijų:
Pittsburgh, Pa.: Šv. Kazimiero parapija, Dangun Žengimo parapija, Šv. Vincento par.; Braddock, Pa., Bridgeville, Pa., Homestead, Pa., Donora, Pa., Du Bois, Pa., Vandergrift, Pa.
Per Serafišką Šv. Pranciškaus Meilę! Taiką!

pragieda Žaliaji tiltą ir akmeniniu grindiniu kopia aukštumėlėn. Eisenon įsilieja nauji būreliai, ir visi, skautų tvarkomi, nugieda, nuskamba smėlių laukais į Kalvarijų pušynėlius.

Rasų Mistika

Miesto nuošalyje, ant aukštumos, naujusios lapuočiais medžiais, Rasų kapinės išsidriekusios. Stoją mašinos, ekskursantai išsitvarko po du ir vainiku nešini nueina į kapines. Prie Basanavičiaus kapo susisapiečiame. Tarp aukštų medžių ir kryžių daugybės kuklus, juodai nupoliruotas granito pa-

minklas stovi: "A. A. DAKTARAS JONAS BASANAVIČIUS "AUŠROS" IKŪRĖJAS, MOKSLININKAS, TAUTOS ATGAIVINTOJAS. 1851 XI 23 — 1927 II 16". Giedame "Marija, Marija". Giesmei skambant, uždedamas vainikas, tautiški spalvų kaspinais puoštas. Tautos himnas. Žodžiai ir melodija skamba ypatingai, ne taip, kaip visuomet, nes veidai nepaprastai susikaupę, nes kairiosiose blakstienose tavaruoja ašaros. Visi subierame po žiupsnelį žemių, kurias parvežę pilsime ant Nežinomojo Kareivio kapo. Dabar paaiškėja, kodėl

lietuvis anuomet, tolimon šalin išvykdamas, išidavo į škaplierius žiupsnelį tėvų žemės, kodėl namo grįžęs kludavo ant kelių ir, džiaugsmo ašarą nuo skruostų braukdamas, bučiuodavo pakelės dulkes.

"Kada mes jau in dulkes pawirsim, jei Lietuwiszka kalba bus twirta pastojus, jei per musu darbus Lietuwos dwase atsikowoszes — tasik musų ir kapuose bus lengweu smageu ilsetis" — pakeliame vainiką ir skaitome granite iškalto žodžius, parinktus iš jo paties raštų. Prasmingesnio ir geresnio įrašo nebūtų galima sugalvoti.

Atsisveikinę su Tautos Patrijarko kapu, takais ta kučiais pabirame kapinių gilumon. Kopytėlės, kryžiai, paminklai, prasmingi įrašai kiekviename žingsnyje. Vis užeiname ir brangių, iš Tautos atminties niekad neišdilsiančių vardų. Štai Vileišių kopyčia, toliau Landsbergio — Žemkalnio kuklus betoninis paminklėlis, šalymais prie Povilo Višinskio kapo rymo dailus, lelijų ir spinduliu ornamentais išrangytas medinis kryžius. Gražus ir originalus Čiurlionies paminklas. Didžiojo menininko kaimynystėje palaidotas nežinomas Lietuvos kareivis, kuriam pastatytas kuklus betoninis kryželis.

Naujosiose Rasų kapinėse rikiuojasi mūsų karių kapai, jų kaimynystėje — lenkiškieji, kuriems pastatytas paminklas.

Gražūs, tylūs, mistiški Rasų kapai. Sekminių metų čia pats alyvų žydėjimas, patys tie gražumynai. Kapų ir kryžių gausybė žvilga medžių ir žolynų lapai, kvėpia pušys, skylančius pumpurus lenkia jazminų krūmai. Medžiuose čiaūska paukščiai, aukštumoje čirlena vytuoriukas, kažkur lakstingala bando švilpiniuoti. O tylūs kryžiai ir smėlėta Rasų žemė, brangiais vardais nurašyta, praeivio širdžiai mistiškas pasakas seka.

Kur Didieji Kunigaikščiai Gyveno

Kas iš mūsų nesvajuoja pamatyti vietų, Maironies dar anuomet apdainuotų. "Pelėšiais ir kerpe apaugus aukštai..." — jau pradžios mokyklos suole išmokome tuos posmus, juos kartojome įvairių minėjimų ir pramogų metu, juos matėme knygų puslapiuose ir sąsiuvinų viršeliuose įrašytus.

"Darbininko" Dviejų Spalvų 1945 m. Kalendoriai

Kaip kitais metais, taip ir šįmet, "Darbininkas" išleidią gražų, dviejų spalvų sieninį kalendorių, kurio kiekvieno mėnesio lapą puošia įdomūs paveikslai. Kalendoriuje bus pažymėta pasninkai ir kiekvienos dienos šventojo vardas. Dedamos pastangos, kad kiekvienas LDS narys-rė ir "Darbininko" skaitytojas gautų kalendorių laiku.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJA.

Tie posmai dar kartą nuant žemės žolė, ant žolės skamba mūsų sąmonėje, ant žemės žolė, ant žolės kai vaikstome Trakų pilies griuvėsiuose, kai nustebę žiūrime į storas, iš didžiulių akmenų sukrautas sienas, kai atlaužiamie patrešusios plytos gabalėlį ir jį lyg didžiausią brangenybę, atsargiai škepetaitėn įrišame. Į požemius vedą laiptai, sienose likusios medinių balkių nuotrupos, akmenimis išmūrytas prieš-pilio griovys mums pavaidena kunigaikščių laikus.

Netoliese pilies griuvėsių Pirties sala. Vilniečiai vedžiotojai mums aiškina, esą toje saloje buvusi pirtis, kurioje Vytautas svečius išvanodavęs. Mieliems ir laukiamiems sveteliams pilies žmonės iškurendavę krosnį, atnešdavę beržinių vantų, sutaisydavę šilto ir šalto vandens — prauskietės ir perkitės, gerbiamieji... O nepageidaujantiems užklydėliams ar piktų sumanymų atėiviams — nuirdindavęs salon, tarną guldavę ant plautų, išrengdavę tam tikrą kūno vietą ir šmaikščiomis rykštėmis "pavaišindavę"...

Stovime ant kauburio ir žiūrime į medžius nauaugusią salą, kokių Galvės ežere esą apie šešiolika. Stai ga alkūnėmis prasibruka porelė, atsistoja prieš mūsų akis, ir miklus frantuokas demonstratyviai aiškina savajai dulcinėjai: fy, kas čia nepaprasto? Žiūrėk — ant vandens žemė,

THE ENEMY IS STILL THERE!
Keep Buying Extra Bonds!

ATSARGIAI, SESUTE!

Johnson's RED CROSS PLASTER

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVC.
Pirmininkė — Eva Markisienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gaillūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prof. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — B. Ciumienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Izdininkė — Ona Stanulūnaitė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass. Tvardkarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass. Kasos Gl. — Elžbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolu raštininkę

SV. JONO EV. BL. PASALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA
Pirmininkas — Juozas Švagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tulekša, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glinčekis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zalkis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas tre antrą antradienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

USE V-MAIL

With greater numbers of troops now overseas, the Army Postal Service wants friends of servicemen to use V-Mail instead of ordinary mail. V-Mail saves time and space. No V-Mail has ever been lost.

FOREIGN LANGUAGE PRESS DIV. OFFICE OF WAR INFORMATION.

NEW BRITAIN, CONN. Kardok

RESTAURANT

HARTFORD AVE., IR NORTH ST.

Geriausi alūs dideliais stiklais.

Patarnavimas malonus ir mandagus.

Visus nuoširdžiai kviečia

ANTANAS KARDOKAS, savininkas.

Pasitikite Žiema Su Šiltais Kailiniais!

Jau praėjo karštos vasaros dienos — ateina šaltoji žiema. Taigi pasirinkite ją pasitikti su šiltais, elegantiškais I. J. FOX kailiniais. Dabar I. J. Fox kompanija turi vieną iš didžiausių moteriškų kailinių pasirinkimą. Kainos labai prieinamos.

SENUS IŠMAINOME Į NAUJUS. Jei turi senus ir smarkiai nudėvėtus kailinius, atnešk juos į mūsų krautuvę, kurioje išmainysime į naujus ir madnus kailinius, duo-dami jums už senus gerą nuolaidą.

Atėjusios į krautuvę visuomet pareikalaukite, kad jums patarnautų lietuvis šios firmos atstovas p. Bernardas Koraitis, kuris yra kailinių ekspertas ir žinovas. Per jį pirkdamos sutaupysite dar 10 nuošimtį.

Nelaukite žiemos, pirkite kailinius šiandien, kada galite gauti jų didelį ir platų pasirinkimą.

I. J. FOX
America's Largest Furrier
411 WASHINGTON STREET
BOSTON, MASS.

VIETINĖS ŽINIOS

Šv. Petro Lietuvių Parapijos Koncertas Pavyko

Artistė-Dainininkė S. Griškaitė Žavėjo Audienciją

ARTISTAS RAPOLAS JUŠKA PASIREIŠKĖ GALINGU SAVO BARITONU

Kiti dainininkai ir Grupės irgi pasirodė puikiai.

Sekmadienį, lapkr. 19 d., š. m., 3 val. po pietų, Gavin mokyklos salėje, So. Bostone, buvo išpildyta puikios koncerto programa, kuri tiesiog buvo žavėtina. Jau nuo pat ryto diena buvo stebėtina graži ir, rodos, pranašavo kažką tokio nepaprasto įvyksiant. Dar gerokai prieš laiką jau didžiulė Gavin mokyklos salė prisipildė nuoširdžia publi-

ka. Čia pat ir artistai — vietiniai ir viešnios bei svečiai išlaidė savo pilną punktualumą ir koncertas prasidėjo Amerikos ir Lietuvos himnais. Pakyla iš sėdynių publika ir pagarba tautai ir valstybei, šiai šaliai ir tėvy žemei, reiškiasi iš gilumos širdžių ne vien anų dainininkų, bet ir visų dalyvių krūtinė bei širdžių. Himnus palydi švelnutė daina "Artist's Life" ir rodos tylioj vaikumoje nuramina tavo jausmus anoji melodija.

Tą dalį programos atliko gana gražus Šv. Petro parapijos choras, kuris pažymėtina buvo susibūręs vien tik iš merginų.

Čia pat pasirodė pirmuoju savo numeriu artistė - dainininkė p-lė Suzana Griškaitė. Ji pildė "Ritorna Vincitor" — Verdi. Čia ji ne dainuoja, bet gyvena. Gyvena daina ir daina pareiškia savo vidutinį skausmą, savo kovą, savo liūdesį ir galop tą visą vainikuoja laimėjimu.

Po to sekė Šv. Kazimiero parapijos, Worcester, Mass., rinktinė choro grupė, kuri pasirodė gan sekmingai. Toji grupė pasirodė per tris kartus ir jai labai puikiai vadovavo muzikas Juozas Žemaitis. Pirmu pasirodymu sudainavo šioji Worcesterio grupė tris daineles ir jos padėjo lyg pagrindą laukti daugiau ir daugiau.

Sekė antras artistės S. Griškaitės pasirodymas. Šis pasirodymas man daug daugiau patiko. Gal dėlto, kad tai buvo lietuviškos dainos. Pirmoji dainelė buvo "Rugiagėlės". — Gruodžio. Štai šioji dainelė ir artistės šilagėlės mėlynumo arba dangiškoji spalva, apsirengimo supuolė

The Sky's the Limit!

KEEP BUYING WAR BONDS

vienu turinį ir kartu su jos daina — "užsimerk, pamąstyk..." ir nukėlė į tuos plačiuosius tėviškės rugių laukus, kurių banguojančiu pakraščiu eidams ir pamatai tą mėlynutę rugiagėlę... Čia pratiesi ranką, praskyrės rugių bangą, ir tavo saujoj atsiranda toji apdainuojama rugiagėlė. Viskas nutyla. Paspilia katutės... Artistės maloni šypseną ir vėl pabudina laukti daugiau anų užburtų pasakų turinio. Štai ir vėl baimingas balsas "Aš Bijau Pasakyt" — Vana-gaičio. Čia toji dainelė labai kukliai reiškiasi. Maloniū balsu, lyg toji pirmos meilės paliesta šešiolikinė, blaškydamasi taria dainos balsu — "aš bijau pasakyt, kad tave aš myliu..." Tai gyvenimo tikrovė, kurią patiekia dainininkė savo maloniai ir skambia daina ir čia pat peina į tartum globos ieškodama motinos glėbį ir jai dainuoja "Mamyte". Čia jau dukrelė motinos rūpestingoj priežiūroj ir visai rimtutė. Rimtutė čia buvo ir artistė Suzana. Ir tas daina teikiama malonumas nuteikė audienciją neapsakyta jausma.

kordas ir tam chorui nebūtų lygaus. O tas buvo jaučiama po "Emperor Waltz" — Herbert išpildyto puikios numerio. Nors tas numeris ir šiaip buvo begalro gražus.

ŽINUTĖS

Lapkr. 18 d., mirė, ilgai sirgusi Regina Radzevičienė (Matonytė), 42 metų, gyv. 192 Athens St. Paėjo Valkininkų parapijos. Amerikoje pragyveno 22 metų. Paliko vyrą Igną, kareivį sūnų Petrą, dukterį Aleną, seserį Marijoną Bujienę. Laidojama lapkričio 21 d., iš Šv. Petro par. bažnyčios, 9 v. r., Naujos Kalvarijos kapuose.

Lapkr. 19 d., Ona Burbaitė, gyv. 377a Broadway, ištėkėjo už Jono E. Eide.

Šią savaitę kalėdninkai lanko parapijiečius apie Columbia Rd., ir Marine Road, City Point.

Trečiadienį, išvakarėje Padėkos Dienos, 7:30 val. vak., įvyks Šv. Terešės Novenos pamaldos. Kunigai ragino žmones širdingai pasimelsti Padėkos Dienos proga.

Parapijos metinis koncertas sklandžiai ir sekmingai praėjo. Programa buvo artisto R. Juškos puikiai sutvarkyta ir žavingai išpildyta. Patrick Gavins salė, nors nekoncertinė, bet pušėtina patogi ir erdva, buvo žmonių apipilnė. Koncertu visi buvo patenkinti.

Po koncerto kun. Virmauskis, savo asmeniškais lėšomis, iškėlė chorui vakarienę. Su choru dalyvavo visi koncerto programos dalyviai ir keli choro draugai.

Vakarienę kilniai pagamino ponija Marijona Gailienė, gelbstint ponioms — Cunienei, Zatyti parapijinę mokyklą.

Po pertraukos galima sakyti buvo pati stiprioji koncertinė dalis. Čia dar du kartu pasirodė Šv. Kazimiero par. Moterų dainininkų grupė. Čia taipgi puikiai pasirodė dainininkas Dr. Juozas Antanelis ir stebėtina puikiai užsirekomendavo artistas Rapolas Juška. Šioje dalyje iškilo ir artistė S. Griškaitė, ypač sudainuodama "Oi Greičiau, Greičiau — Šimkaus. Šioji daina pakėlė kiekvieno lietuviuo mintis, nes buvo girdamas dainoje balsas — "tebūna laisva Lietuvos šalis".

Bendrai imant koncertas gana gražiai pavyko ir reikia pastebėti tik vieną trūkumą, tai trūkumą vyrų balsų. Jeigu prie Šv. Petro liet. par. choro pridėjus keletą vyrų balsų, tai būtų re-

letskienei, Lekienei, Stravinskienei ir k.

Buvo išreikšta džiaugsmo ir padėkos chorui, koncerto ir vakarienės rengėjoms.

Koncerte Šv. Kazimiero parapijos Moterų grupėje dalyvavo: p-nia A. Thompson, p-nia R. Pinkus, p-nia F. Ginkus, p-nia M. Zemaitienė, p-nia S. Bieksienė, p-nia A. Peterson, p-nia O. Valinskas, p. Al. Ginkus, p. S. Valinskas, p. J. Blaveckas, p. J. Zemaitis, Jr., ir vadovavo šiai grupei muz. J. Zemaitis, Sr.

Toks Tokį Pažino Ir Į Pietus Pavadino

Pereitą sekmadienį įvyko p. S. Minkaus radio programos jau trečias ar ketvirtas parengimas paminėti tos programos gyvavimo dešimtmetį. p. S. Minkus savo radio programose pakartotinai skelbiasi "bepartyvišku". Tiesa, jis visus reklamuoja. Ir mūsų tautos kviltingai savo parengimus puikiai išsireklamuoja tose programose.

Todėl p. S. Minkus į savo radio programos parengimą pakvietė "bepartyvišką" p. Julijų Smetoną iš Cleveland, Ohio. p. Julius Smetona kalbėjo ir radio programoje apie lietuvių vienybę. Keista, kad p. Julius Smetona lietuvių vieningumo nesiekia Clevelande, o atvykęs į Bostoną pasirodė didžiausiu vienybės šalininku. Clevelando tautininkų - laisvamanių laikraštį puolia vieningų lietuvių organizacijos ir net labdarinę — Lietuvos šelpimui įstaigą — BALF. Prieš p. Smetonos "vieningumo" straipsnius net ir kun. Dr. J. Končius, BALF pirmininkas, buvo priverstas padaryti viešą pareiškimą mūsų spaudoje.

Taigi toks tokį pažino ir į pietus pavadino. Lietuvis.

Po Operacijos Sveiksta

Prieš pat paliaubų dieną p. Cecilija Grigalienė (Karbauskaitė), adv. Jono J. Grigaliaus žmona, pasidavė operacijai Carney ligoninėje.

Operacija buvo sekminga, ir adv. Jonas Grigalius tikisi savo žmonelę parsiveisti iš ligoninės į namus prieš Padėkos dieną.

Lai Dievas stiprina p. C. Grigalienę sveikatoje!

YOUR PERSONAL GOAL
-AT LEAST ONE EXTRA \$100 BOND!

ŠEŠTASIS KARO BONŲ VAJUS

Cambridge Moterų Karo Finansų Komitetas skelbia savo šeštojo Karo Bonų vajaus planus Cambridge. Visame mieste vedamas lenktyniavimas, kad išrinkti Cambridge šeštojo Karo Paskolos G. I. Joe ar Jane. Kontestas prasidėjo lapkričio 20 d. ir baigsis gruodžio 16 d.

Moterų divizija ragina visus Cambridge žmones pirkti kodaugiausia karo bonų. E, F ir G bonų pirkėjai gaus sertifikatus, prašant, iš kiekvienos Cambridge karo bonų išdavimo agentūros, kaip tai: bankų, pašto skyrių, karo bonų vietų, ir dirbtuvių. Sertifikatai, išpildyti ir palikti bile kurioje agentūroje arba centre, 66 Church St., skaitysis balotu. Už kiekvieną \$25.00 karo boną bus priskaitytas vienas balsas, kuris bus atiduotas pasirenkamam G. I. Joe ar Jane, nežūrint kurioje karo tarnyboje būtų. 75 karo tarnyboje esantieji vyrai ir moterys, gavę daugiausia balsų, gaus dovanas.

Kur ir kada bus paskelbti rinkimo rezultatai bus pranešta vėliau.

LANKĖSI

Sekmadienį, lapkr. 19 d., Parapijos koncerto proga, South Bostone lankėsi panelės choris - Vytės iš Worcester — Teofilė Aukštikalnytė, Adelė Ivaškaitė ir Ona Lukoševičiūtė. Joms asistavo į koncertą — F. Grendelytė, N. Marksaitė, St. Mickevičius, L. Švelnis ir kiti.

Reikia pažymėti, kad su p-le Marksaitė koncerte atsilankė ir Mrs. Baer, sekretorė Social Service, kuri yra ir muzikos kritikė ir dël panelės artistės S. Griškaitės dainavimo pareiškė gražių komplimentų.

ĮVAIRŲ SKELBIMAI

REIKALINGA dvi moterys prie lengvesnio darbo. Penkios dienos savaitėje, 40 valandų. Nuolatinis darbas. B. & B. WOOL STOCK CORP. 229 A Street So. Boston, Mass.

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

AMERICAN RED CROSS

ĮVAIRŲ SKELBIMAI

NEPAPRASTA PROGA

Našlė parduoda mūrinių namų su vaistine (Drugstore), už mažiau nei pusę vertės. Labai geroj vietoj, ketinis namas, išnuomotas už \$440 per mėnesį, galima pirkti už \$22,000 ir tik \$5000 įmokant "cash". Šitokių progų pasitaiko tik vieną sykį gyvenime. Vaisinės biznis taipgi galima pirkti labai pigiai, nes savininkas eina į kariuomenę. Platesnes informacijas suteiks adv. J. B. Gailius —

317 E Street, So. Boston, Massachusetts
Tel. SOU 2732.

PARSIDUODA NAMAS 12 APARTMENTŲ So. Bostone

Randų atneša 2592 per metus. Visas namas yra naujai pertaisytas išvidaus ir lauko. Namas talpina savyje naują tik idėta plumingą su maudynėmis ir pečiaus. Namas yra apgyvendintas geroms šeimynoms. Šis namas yra geras pirkiny. Kas tik jį įsigys, gaus geriausią atlyginimą ant idėtu savo pinigų, nes įeigos yra nepaprastai aukštos pagal įvestųjų pinigų, ir išlaidos yra labai žemos.

Dėlei platesnių informacijų, prašome kreiptis pas

A. J. KUPSTIS
332 W. Broadway,
So. Boston, 27, Mass.

Pastaba. Jei norite parduoti savo farmą ar ją išmainyti ant gerų namų, kreipkitės virš nurodytu antrašu. (11-30)

Perkins Market
P. Baitrušūnas - p. Klinga, Sav.
753 Broadway
Tel. SOU 3120, So. Boston.

Res. Sou 3729 Sou 4618
Lithuanian Furniture Co.
MOVERS — Insured and Bonded
Local & Long Distance Moving
325 - 328 W. Broadway
So. Boston, Mass.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graboriai ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta —
838 Dorchester Ave.
Tel. COLUMBIA 2537

CASPER FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermainis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3980

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermainis Dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

DIAMOND CAFE
Jauki vieta užėiti ir maloniai praleisti laiką su draugais ir pažįstamais.
Patarnavimas kuogeriausias.
305 W. Broadway So. Boston, Massachusetts

Geriausia Užėiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE
VINCAS BALUKONIS, Savininkas
Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Pristatome Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Casper's Beauty Salon
ESKA FROSTED
The Aristocrat of Cold Waves
SOU 4645
It's the very last word in modern, scientific cold waving, the very first word when it comes to beauty, comfort and coolness. This dramatic new permanent features an exclusive creme-oil fluff — actually whipped in your presence. It does the loveliest things to and for your hair.
Your waves will be softer, your curls more manageable, your hair more lustrous. We have introduced many new waves in our time, but never a permanent like ESKA Frosted. 20.00*
Other ESKA Cold Waves — 10.00* and 15.00*
Tomorrow's Wave... TODAY
Casper's Beauty Salon
738 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

MY, BUT THE TOP OF THIS RANGE IS DIRTY... LOOK AT THE SPILLED FOOD THAT'S CAKED ON THOSE COOKING UNITS
Boston Edison Company
...jei jūs turite elektrikinį pečių, tai esate laimingas. Priežiūrėk jį. Saugok, kad išlietas maistas ant pečiaus nesudžiūtų. Užlaikyk švariai!
Boston Edison Company

LITERATŪROS SKYRIUS

Veda — Antanas Vaičiulaitis

Jonas Biliūnas

LIŪDNA PASAKA

I.

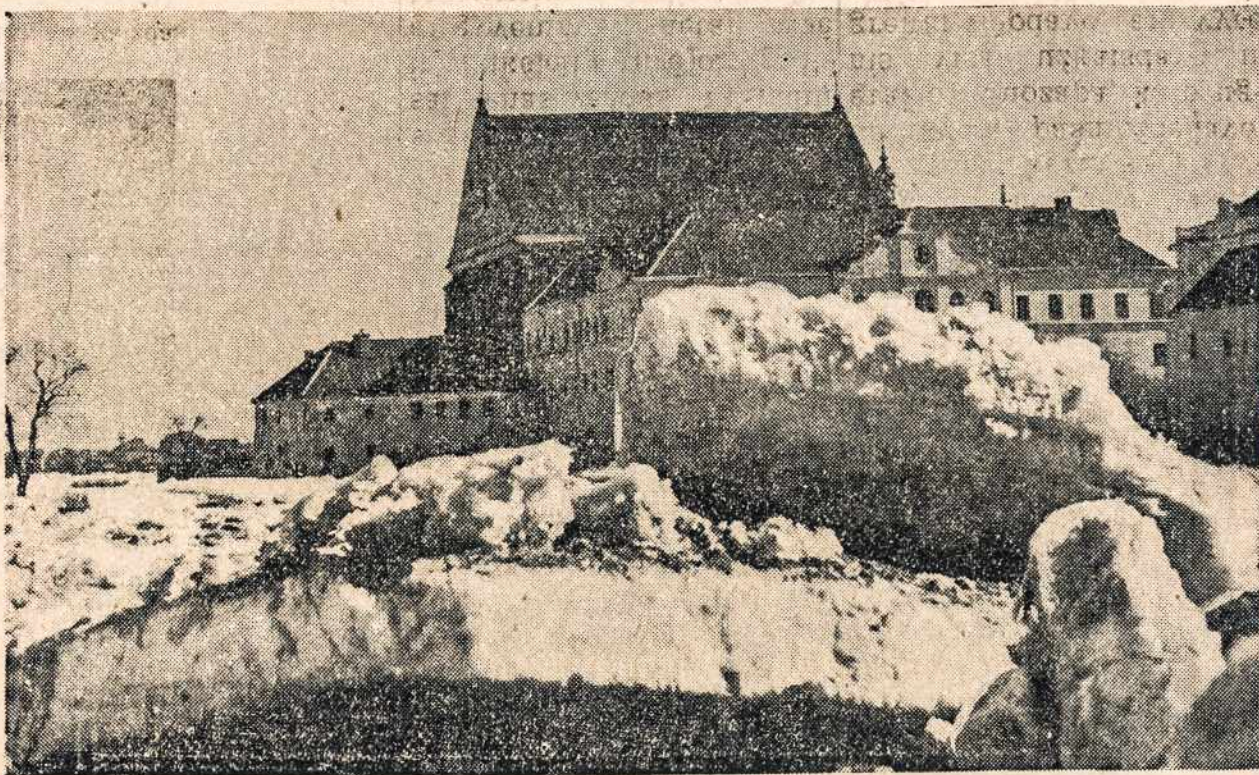
Namai, kuriuose ką tik atvažiuoję apsigyvenau, stovėjo pačiam miške. Gražūs vasariniai namai. Aplink juos kvepiančios pušys ir eglės atokaitoj snaudė, už kelių žingsnių vėsi upė plaukė... Čia, sveikatos ieškodamas, pasikeitinai visą vasarą išbūti...

Antradien išėjau oran, kur jau laukė manęs pastatyta po pušimi gulimoji kėdė ir, sunkiai alsuodamas, atsiguliau... Privargau... tik kvapą begalėjau atgauti... Bet tuoj... palūkėk!.. Jau lengviau... jau visai lengva kvėpuoti... O, kaip gera!.. Nežinau, ar gali kas taip jausti pušyno kvapą, kaip džiovininkas. Gal tik vienas artojas, po sunkaus kasdienio darbo kietan patalan guldamas, tokį pat jausmą turi. Nors buvau išsinešęs knygą ir ketinau ją skaityti, bet numečiau ją žemėn, išsitempiau visas ir, kaip mažas vaikas, lepinaus, tuo kvapu alsuodamas. Ėmė noras suimti gniaužtan visą tą pakvipusį orą ir, pravėrus krūtinę, vienu rieštu sugrūsti jį plaučiuos: pasotinti juos alkanus, to oro ištroškčius. Bet buvau toksai silpnas, tos galios neturėjau... Gulėjau aukštieklininkas ir gė-

riau tą kvapą, gėriau. Akimis klajojau po medžių viršūnes: žiūrėjau, kaip "pušin iš pušies voverytė liuoksi", klausiaus, kaip tarp šakelių nematomi paukščiai čėža ir įvairiais balsais gieda. Ir taip ramu, taip gera rados. Nors negalėjau savo kojomis naudotis, negalėjau po kalnelius laipti, po klonius lakstyti, negalėjau šukauti ir dainuoti, kaip tat tik moka žmogus, miškan įėjęs, tačiau buvau dėkingas Sutvėrėjui ir už tat, kad dar-turėjau sveikas akis ir gerą ausį. Juk tūlas ir to tiek neturėjo...

Iš vasarinių namų susirinko netoli manęs gražiai apsitaisiusių vyrų ir moterų, jaunimo ir vaikų, — visi linksmi ir laimingi. Vieni ėmė žaisti, kiti apšėdo dailų dirvonėlį, tretį išsisklaidė po mišką — juokaudami ir dainuodami. Visi šitie miesto gyventojai, poilsio ir įvairumų tame miške susirinkusieji, buvo kaip iš pasakos išėję: gražios, šviesios rūbais pasipuošusios moterys mirgėjo tarp medžių, kaip sužydę žolynai darželyje. Į jas žiūrint, regėjos, kad nėra pasaulio vargų ir ašarų, nelaimės ir bado, o jeigu ir yra, tai ne čia, bet ten, toli už miško, iš kur aidas neateina. Į jas žiūrėdamas, norėjau nors valandėlę užmiršti ir savo ligą, ir tai, kas už to miško daros; norėjau tikėti, kad čia niekur mažiausio nelaimės šešėlio neišvysiu...

Tik staiga kažin koks ypatingas, niekad dar negirdėtas balsas man ausyse sudejavo, kaip senatvės skundas, nelaimių atobalsis. Taip dejuoti galėjo tik žmogus senas, labai senas ir labai nelaimingas. Tam garsui nėra raidžių: jo negalima žodžiu išreikšti, — galima tik jausti... Atsigrežiau, nustebež žiūrėjau ir laukiau... Iš už namų kertės išlindo sena, aukšta moteriškė. Ėjo jinai tiesiai į mane, lazdele pasiramsčiuodama ir dejuodama. Ją pamatęs, greitai nusisukau. Bet pajutau, kad jinai jau prie manęs: stovi, tiesiai manim savo baltas akis įbedusi. Neiš-

Nemuno vanduo pavasariop pakilęs griaunasi į Kunigų Seminarijos rūmus Kaune. Šiandien į tuos rūmus griaunasi "raudonoji banga".

turėjau: sudrebėjau ir atsigrežiau. Pamačiau tas jos akis. Ne, tai ne akys. Tai buvo du taškai, klaidūs, be gyvybės. Tokį įspūdį, kaip tos jos akys, gali žmogui padaryti tik užgesusios žvaigždės, iš arti matomos. Taip, tai buvo užgesusios žvaigždės. Tik tos žvaigždės dar matė: jos tiesiai į mane žiūrėjo...

— Ko tamsta nori? — dusliu balsu paklausiau, visas krūptelėjęs. Nieko neatsakė: ar negirdėjo, ar gal nesuprato. Tik įbedus savo klaidias akis, žiūrėjo į mane.

Nežinojau, kas daryti: buvo ir nesmagu, ir gėda. Krepšio su savim neturėjo: nežinojau, ar jina ubagė. Suradau kišenėj du skatikus ir, atsikėlęs, išpraudžiau jai rankon. Nejutu... Du skatikai nulėkė iš rankos žemėn, o jina, nė karato nemirktelėjus, žiūrėjo į mane. Krūtinėj pajutau šaltą sopulį. Neturėjau kur dėtis...

Staiga moteriškė nusigrežė visa kiton pusėn ir išvydo dirvonėlyje žmones. Sudejavo, jos lūpos ėmė krutėti. Išgirdau, kaip sunkiai tyliai prakalbėjo: — Kiek ponų... kokie jie visi gražūs...

Staiga vėl įbedė manin akis ir paklausė: — Ar nežinai tamsta, kur mano Petriukas?..

Įbedus akis, pastovėjo... Paskum, tartum atsakymo nesulaukusi, nuėjo takeliu, dejuodama. Dirvonėlyje, ją išvydę, visi nutilo. Tartum, giltinė pro šalį pralėkė. Ir jie, kaip ir aš, mėgino jos išsižadėti skatikais. Bet tie skatikai mažai, matyt, tai moteriškei rūpėjo. Pastovėjusi, kiek jinai pati no-

Skausmo Balsas

Giedojau meilę, jauną viltį; Skambėjo stygos man saldžiai; Šiandieną reikia ar nutilti, Ar verkt už išgamas skaudžias.

Gana saldinių! Meilės vieta Užims rustybės skaudulys? Užšvis žaibais!.. Bet širdį kieta Vargiai pajudins, atgaivys!

O, jūs, kur man krūtinę jauną Kasdieną šaldote ledais! Kuriems madėros gerklė plauna, Kurie vien augate pilvais!..

O, jūs išlept ir atšalę, Apkurte žiovaujat tiktai, Kad nuo darbų-vargų išbalę, Gal jūsų miršta kur draugai!

O, jūs, kurie taip daug žadėjot Ir norus rodėte gražius, Kur šventą ugnį tą padėjot Ir tuos užmanymus plačius?

Žinau: dabar jums daug nereikia: Pavalgius, atilsio saldaus! Ir, nieko pikto lyg neveikę, Numirę tikitės Dangaus.

Apakę savo kelių matot Tarp rožių, pokilių, juokų!.. O, nelaimingi! nesupratot, Jog žemė — tai šalis vargų!

Jog žemė — ašarų vietovė! Ir nelaimingas tas žmogus, Kur veido ašara neplovė: Jam uždarytas bus Dangus.

Maironis.

rėjo, išnyko iš visų mūsų akių, kaip klaidus "memento mori"...

Po to kuone kasdien, tuo pačiu laiku, išgirdavau jau žinomą ypatingą ir skaudų dejavimą ir iš už namų kertės išvydavau išeinančią seną seną moteriškę. Pro mane eidama, visados sustodavo ir, įbedus savo klaidias, be gyvybės akis, ilgai ilgai į mane žiūrėdavo. Kad ir klausdavau, nieko iš jos negalėdavau patirti. Tik vieną vis girdėdavau: "Kiek ponų... kokie jie visi gražūs..." Ir: "Ar nežinai tamsta, kur mano Petriukas?.." Bet kas tasai buvo jos Petriukas, nepasakydavu... Ir eidavo taip pro šalį, dejuodama, lazdele pasiramsčiuodama, sunkią sunkią metų našta nešdamos. Pasirodydavo ir išnykdavo iš visų mūsų akių, kaip klaidus "memento mori"... Ir taip kuone kasdien, per visą vasarą...

Pripratau į ją... Jau ramiau galėjau matyti ir tas klaidias, be gyvybės akis, ir tą nesuskaitomą skaidrių raukšlį, kuriomis, kaip tinklu, buvo išraižytas moteriškės veidas... Išsižiūrėjau: Dieve, kiek tasai senas veidas raukšlį ir raukšlelių turėjo! Ilgi ilgai gyvenimo metai rašė tame veide sopulius ir aša-

ras, ir vargų klaidumą, — rašė rūpestingai, be pasigailėjimo. Likimo pirštas nepalaido nė mažiausio atsitikimo. — visa ton gyvenimo knygon įrašė. Taip, tai buvo gyvenimo knyga — atidengta, nors ir sunkiai suprantama... Per dienų dienas ton knygon žiūrėdamas, skaičiau jos įstabius žodžius ir... šį tą supratau... Tiesa, ne be žodyno: daug man geri žmonės padėjo... Liūdna pasaka!...

II.

Buvo tai 1863-čiais metais.

Vienam sodžiui gyveno neturtėlis žmogus, vardu Petras Banys, su savo moterim Juozapota. Jauni ir gražūs, abu mylėjosi vienas antrą ir, susitvėrė už rankų, ramiai ir drąsiai ėjo gyvenimo keliu. Tiesa, tasai kelias buvo šiurkštus ir kietas, dar baudžiamos grandimis išgrįstas; tačiau, būdami jaunos dvasios, turėjo stiprias, kad ir pūslėtas, kojas ir naštos sunkumo nejautė.

Jų pilnai laimei tik vaikų trūko... Bet kai Petras, iš lauko parėjęs ir gardžių batvinių pasrėbęs, priedavo į savo moterį ir, pusiau apkabinęs, kažin ką jai tyliai ausin pašnibždėdavo, gražioji Juozapa, kaip ugnis, visa užkaisdavo ir greitai slėpdavo ant vyro peties savo išraudusį vei-

UBAGAS

(Tėsinys)

— Ar tamsta į savo dukteris nesiglaudei? — Kur man į jas glaudis! Turi jos savo vyrų tėvus dar gyvus, — tegu tik juos moka mylėti. Nėra tenai man vietos. Žinai, senas žmogus visur nemalonus... — Argi visur?.. — O... Ar neatmeni tamsta senų žmonių pasakos?.. Isodino kartą sūnus žilą tėvą rogelėna ir veža iš namų, o jo mažas vaikas paskui bėga. Nuvežė miškan, išvertė senį po pušim, o rogeles šalin numetė. Ir ėina namo. Bet vaikas nutvėrė jį už rankos, neleidžia ir prašo: — tėveliuk, tėveliuk, kam rogeles puikiai? aš neturėsiu kuo tamstos čionai atvežti... — Matai: ne senelio, tik rogeleliu pasigailėjo. Tai ne pasaka, bet tikra tiesa: ne vienas užaugęs norėtų kuo greičiausiai savo tėvus iš namų išvežti, tik nedrįsta arba gėdiasi. Bet atsiranda tokių, kurie ir gėdos neturi...

— Nu, tamstos bitės? — atsiminiau neklausti. — Tai... baigia jau nykti, — tik penki kelmai belike: kur namuos vaidai, ten bitėms ne vieta.

dą. Abu žinojo ir tikėjo, kad bus, ir laukė... krikštytynų... Nors tasai laikas buvo dar toli, tačiau Petras jau pynė iš balanų lopšį, laimingai šypsodamas. Maloniai žiūrėjo į moterį ir matė, kaip iš po jos ilgų blakstienų mirgėjo akys, kaip dvi gražios žvaigždės — laimės žvaigždės. Tas žvaigždes jisai ir užsimerkęs matydavo...

Taip ėjo sunkios ir vargingos, bet ramios dienos. Niekur toliau už savo miestelio neidami, gal būtų ir visą amžių taip ramiai vietoje išgyvenę ir vaikų susilaukę... Bet netikėtai papūtė naujas vėjas — ir tų neturtėlių gyveniman naujus troškimus ir naują viltį įnešė...

Pavasari, vieną šventadienį parėjo Petras iš bažnyčios ne toks, kaip visados. Buvo susimąstęs ir susirūpinęs, o jo akyse degė nesuprantama, ypatinga ugnis.

Atsimainiusiu balsu prašė valgyt ir visą laiką nę žodžio nepratarė. Pavalgęs ėmė kepurės ieškoti. Juozapota, nustebusi, sekė savo vyrą akimis ir laukė, ką pasakys. Bet tasai jau pro duris ėjo... (Bus daugiau)

— Tai kur tamsta dabar gyveni? — Niekur... Kaip išvarė, krepšį užsidėjęs, tai pats nepasijutau, kaip čionai atėjau... Vis gausiu vietele pas kokį... kampininkėlį... Nedaug man tereikia... Supratau, kad negražu taip žmogaus klausinėti, tik gurdinti... Atsiminiau, kad reikia jam kas duoti, ir pajutau, kaip mano veidas visas iškaito. Nieko prieš savęs neturėjau: niekuo negalėjau atsilyginti tam seneliui, kuris tiek kartų man mažam buvo davęs pilnų medaus korių, kuris meduikom savo rankom nekartą glostė man mažam galvą...

Atsikėlęs susieškojau peilį ir įėjau kamaron; iš ten išnešiau didelę duonos riekę.

Nulenkė labai žemai žilą galvą, kaip ir slėpdamas nuo manęs savo veida, pasakė ačiū drebančiu balsu ir drebančiom rankom parėmė duoną: peržegnojo ją ir įsidėjo krepšin.

Mačiau, kiek skausmo, kiek jausmų sukėlė jo krūtinėje tas pirmasis duonos kąsnelis, iš svetimų išprašytas. Sumišęs, nežinodamas, kas besakyti, vėl pradėjau — visai ne vietoj — atsprasinėti senelį, kad niekuo negaliu jam padėti: jaučiau, kad dalį amžinos vaikų kaltės ir aš savyje nešioju.

— O kuo tamsta man padėsi? Aš nieko daugiau iš tamstos negaliu reikalauti, — atsakė jau ramiau balsu Sabaliūnas, net ir man ramiau rados: — mano dienos neilgos, suskaičytos, o daug man nereikia... pragyvensiu...

— Girdėjau, ir tamsta sergi? — paklausė jisai mane.

— Sirginėju... — atsakiau: — parvažiauvau tėvyne pasilsėtu. — Pasitaisysi čionai, po pušynėlius vaikščiodamas, — padaršino mane senelis: — šitą ligą tamsta miestuose gavai; tai nuo mokslo ir dulkių... Kad kuniguos būtum ėjęs, gal dabar dar sveikas būtum... Bet Dievas ne kiekvienam Dvasią šventą duoda, kad ir mokytam...

Taip kalbėdamas, senelis lingavo savo žilą galvą. Paskui atsiveikino su manim ir išėjo iš kiemo. Girdėjau, kaip už vartelių pradėjo balsu melstis už savo prietelius ir geradarius...

Niūronys, 1906.VI.8.

AMŽINAJAM LIETUVIUI

Nekartą parkritai, lietuvi, — Sunki našta audrų kely Suraskė ašaras ir kraują, Bet tu kentėt ir mirt gali.

Viršum galvų ereliai skraidė, Mirtis klajojo vieškeliais, — Tu ant kapų gėlėm raudojai, Giedojai giesmes ir meldeis.

Keliai ereliams susimaišė, Suskilo uolos nuo audrų, Bet niekas meilės nenumaldė Nei aukso klodais, nei varu.

Dėl to, lietuvi, žodis žodin, Kaip aukso knygos išmintis, Ir amžius saulėm nusijosi, Ir šmėklom krikštysi naktis.

Praeism mes, jau daug praėjo, Užgeso degė žiburiai, — Bet liks apaštalu stebuklai, Liks kartos, liks tėvų keliai.

Faustas Kirša

Lietuvos ūkininkai, laisvi būdami, veždavo grūdus į malūnus malti ir šis vaizdas parodo vieną iš anų laikų vaizdą...

Their Bonds and Stamps Buy a Jeep

"We're buying one," yelled youngsters at the Whittier School, Sioux Falls, South Dakota, when they saw the jeep above. Actually they expect to have bought enough war stamps and bonds by the middle of December to pay for two jeeps for the armed forces. The army sergeants in the picture motored over from Sioux Falls Air Field to show the boys and girls just what their savings are purchasing. (Army Photo)